1856. DRIE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 82.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2,30, buiten Assen franco per post *f* 2.45.

ZATURDAG 11 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **f 1.00** en voor elken regel meer **15** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,

Brengt ter kennis van 't algemeen, dat de **handelsprijzen** der GRANEN, LEVENSMIDDELEN en andere voorwerpen, aangevoerd op de weekmarkten in deze Provincie, gedurende de tweede helft der maand Sept. l.l., hebben bedragen, als volgt:

BENAMING DER VOORTBRENGSELEN.	MAAT EN GEWIGT.	ASSEN. Laagste	ASSEN. Hoogste	COEVORDEN. Laagste	COEVORDEN. Hoogste	HOOGEVEEN. Laagste	HOOGEVEEN. Hoogste	MEPPEL. Laagste	MEPPEL. Hoogste
Rogge, winter	mud	6 75	8 60	7 50	9 00			8 00	9 00
» zomer	»					8 20	8 75		
Boekweit, zand	»	6 75	7 75					8 00	9 25
» veen	»	7 25	8 60	7 50	9 00	8 00	8 50	7 00	9 00
Aardappelen, vroege	»							2 10	3 20
» late	»			0 00	0 00			0 00	00
» ruige witte	»	1 40	2 00						
» roode Venlosche	»	0 00	0 00						
Hooi,	500 Ned. pd.	0	0						
Stroo,	»	0 »	0 »						
Eijeren, kippen	100 stuks	2 25	2 37^{5}	0 00	0 00				
» eenden	»			0 00	0 00				
Boter, gras	Ned. pond	87^{5}	95	85	90	1 60	1 05	1 00	1 20
» hooi,	»								

Assen, 8 October 1856.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

EXTRACT UIT HET REGISTER DER RESOLUTIEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE *DRENTHE*.

Woensdag den 1 October 1856.

In aanmerking nemende, dat sedert eenigen tijd in de gemeente Zuidlaren de longziekte onder het rundvee heerschte en dat het belang van den veestapel vordert, alle aanleiding tot verspreiding van die ziekte zooveel mogelijk te voorkomen:

Gezien de wetten van 30 Mei 1840 en 9 Julij 1842 (Staatsblad no. 16 en 21):

Is besloten:

Te bepalen, dat op de jaarmarkt te Zuidlaren, welke invalt op dingsdag den een en twintigsten October aanstaande geen rundvee zal mogen worden aangevoerd of ter mark gebragt.

En zal deze worden opgenomen in de *Drentsche Couranten* van zaturdagen den 4, 11 en 18 October aanstaande; zullende voorts afdrukken worden gezonden aan het gemeentebestuur van Zuidlaren en den Districts-Veearts *H. Mos,* respectievelijk om voor de uitvoering te zorgen, en daarop toe te zien, alsmede aan de Besturen der overige gemeenten in deze Provincie tot informatie, en om door aanplakking en afkondiging in de Gemeente daaraan de noodige bekendheid te geven.

Voor extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe
W. H. HOFSTEDE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen, doen te weten:

dat de rekening der inkomsten en uitgaven dezer gemeente over het dienstjaar 1855 den Raad wordt aangeboden in deszelfs vergadering van 11 October eerstkomende, en dat een exemplaar derzelve ter Secretarie zal voorliggen van af 13 October daaraanvolgende, en, tegen betaling der kosten, afschriften van het stuk zijn te bekomen.

Assen den 30 September 1856.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen, doen te weten:

dat de begrooting der inkomsten en uitgaven dezer gemeente over den jare 1857, den Raad wordt aangeboden in deszelfs vergadering van 11 October aanstaande, dat een exemplaar derzelve ter Secretarie ter lezing zal voorliggen van af den 13 daaraanvolgende, en, tegen betaling der kosten, afschriften daarvan zijn te bekomen.

Assen den 30 September 1856.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

9 Oct.

In het bijna geheel R. Catholieke Belgie, dat gelukkige Land, als men de dagbladen gelooft, welks bloei dien van Nederland eclipseert, dat eene bepaalde onwaarheid is, bestaan twee groote partijen, die beurtelings het rijk regeren, namelijk de kerkelijke, dat is de ultramontaansche, en de liberale partij. Die heden aan 't roer van staat wordt geplaatst, wordt zoo lang bestookt, tot dat zich de eene of andere gelegenheid aanbiedt, om haar van 't kussen te stooten. Dan gaat de andere haastiglijk zitten, tot dat ook zij weder door de verdrevene wordt verjaagd. Zoo gaat het vice versa, maar niet altijd tot heil des lands. De ultramontaansche partij heeft hare kracht op het platte land — de liberale in de steden, en ongeloofelijk zou het onze lezers schijnen, als wij eens in breede trekken mededeelden, wat in dat gebenedijde Belgie al geschiedt, om op de regeringskussens en in 's lands raadzaal plaats te vinden, als wij zoo eens, in levendige tafereelen, schetsten, wat daar te lande de geestelijkheid verrigt, om hare belangen, door hare vrienden, overal te doen behartigen.

Als hier te lande een predikant het waagt om zijne stem, al is het in een vertrouwelijken kring, te doen hooren over de groote kwestie van den dag, als hij er op wijst, hoe heilzaam deze, hoe verderfelijk gene maatregel van algemeen bestuur is, als hij zich durfde onderstaan, om zijne meening te zeggen en toelichtingen te geven, aangaande de keuze van personen voor onze Wetgevende Magt, dan gaat er dikwijls van de ultra liberalen een kreet op, over de onbetamelijke bemoeizucht der geestelijkheid en dan roepen vele R. Catholieken: »zie, wij worden geregeerd door de dominé's!"

Ook wij ijveren tegen de bemoeijingen van geestelijken, die overal en in allen gevalle worden opgemerkt, en zich somtijds meer uitstrekken tot wereldlijk, dan tot geestelijk gebied, die soms getuigen van heerschzucht en van eenzijdige beschouwingen, ook bij goede meening — ook wij zien den leeraar het liefst op den kansel en in de gemeente, als herder op het pad van den godsdienst, maar altijd zullen wij onze stem verheffen tegen den aanmatigenden eisch van velen, dat de geestelijkheid zich niet in 't minst mag bemoeijen met sommige aangelegenheden, op ander dan kerkelijk terrein. Hoe, zou de leeraar zijn gevoelen niet mogen uiten, als b. v. er eene wet op de kerkgenootschappen wordt ontworpen, als de Wetgevende Magt het onderwijs regelt?

Moet het hem onverschillig zijn, welke plaats hij zich in 't maatschappelijke ziet aangewezen, hoe in de school de akker van het kinderhart wordt bereid, de akker waarin hij later het zaad van het woord Gods zal zaaijen? Neen, de geestelijke, die zijne roeping kent en die met ijver vervult, en onze Protestantsche geestelijkheid komt over 't algemeen dien lof toe, zal weten waar hij spreken en, des noods, handelen moet, en hij zal niet ingrijpen, waar dat onbetamelijk zou zijn en schade doen aan 't algemeen belang. Hij wil den staat niet in de kerk verplaatsen, maar wenscht, dat beiden een weldadigen invloed op elkander uitoefenen, tot heil des volks. Hij wenscht, dat de staat de kerk eere en de kerk het hare bijdrage, om goede burgers te vormen, 't welk zij doet door Christelijken zin aan te kweeken en te bevestigen. Beiden, staat en kerk, moeten elkanderen niet afstooten of overheerschen, maar hand aan hand gaan, zoekende waar iets goeds is te verrigten, de een voorgaande in het betoonen van eerbied — de andere in het prediken van zucht tot orde en tot onderwerping aan de gestelde Magten.

Geen meesterschap van de eene of andere zijde, en dat is het juist wat de kerkelijke, of liever de ultramontaansche partij, in Belgie zoekt. O, daar is in dat naburige land voor ons zooveel te leeren, vooral in dezen tijd; maar wij hebben zoo vele blinde zienden, en hoorende dooven. Voor hen is het, dat wij voor dit keer ons Overzigt op kerkelijk gebied beginnen, in de hoop, dat deze of gene tot nadenken kome door die waarschuwende stem uit den vreemde, die wij thans tot hem brengen.

In Belgie dan zijn twee verschillende soorten van instellingen van hooger onderwijs. De eene staat onder het toezigt der Regering — de andere zijn zoogenaamde vrije Universiteiten en instellingen, door het rijk onderhouden en ook onder zijn meer onmiddelijk toezigt geplaatst.

Deze waren lang een doorn in 't oog der ultramontaansche partij en zij liet dit elk oogenblik blijken, vooral door op de lessen van sommige professoren allerlei aanmerkingen te maken. Zij eischt, dat ook aan de vrije universiteiten, waar leeken als professoren werkzaam zijn, alles wordt beoordeeld door een Roomschen bril, om maar iets te noemen, dat de kerkhervorming een gruwel was en het een zegen voor de menschheid ware geweest, als *Luther* ware verbrand geworden, enz. enz. De vrije universiteiten zijn onlangs, bij herderlijken brief van eenige Belgische bisschoppen, als 't ware in den ban gedaan en haar afkeurend oordeel daarover zal onderscheidene ouders, die gewoon zijn te gelooven en te gehoorzamen aan 't geen Rome spreekt, terughouden om hunne kinderen de lessen op die instellingen, waar overigens zeer goed onderwijs wordt gegeven, te doen nemen. De herderlijke brief, onze lezers bekend, heeft intusschen bij de verlichte partij in Belgie groote verontwaardiging opgewekt, en aanleiding gegeven tot eene hoogstbelangrijke redevoering, uitgesproken bij de opening der lessen van de vrije universiteit te Brussel, eene redevoering, die werd gehouden door den van rijkswege benoemden administrateur-generaal dier instelling, den heer *Verhaegen*, daartoe gemagtigd door den raad van administratie en onder anderen ook gehoord door den burgemeester van Brussel, die, als zoodanig, de plegtigheid bijwoonde. Wij deelen dit gewigtig woord, althans het hoofdzakelijke daarvan, hier mede, omdat het op het groote vraagstuk onzes tijds, ook in Nederland, van grooten invloed *moet* zijn.

De heer *Verhaegen* zeide:

»De booze geest der onverdraagzaamheid en der afgunst is tegen ons opgestaan; met smaad op de lippen en haat in den boezem beschuldigt hij ons van het opzet om, zoo mogelijk, den voortgang der godsdienst te stuiten, voor de jeugd eene bron van onberekenbare rampen te openen, het vergif in de jeugdige harten storten, onder de vlag van het ongeloof te strijden en het uitvloeisel te zijn van een geheim, in het duister werkend genootschap. Hij verbiedt aan de huisvaders, ons hunne kinderen toe te vertrouwen, stookt verdeeldheid in de huisgezinnen en bedreigt de rust des lands.

»Nu zes en twintig jaren geleden meenden wij de onverdraagzaamheid bevredigd te hebben. Destijds drukte de Roomsche geestelijkheid ons broederlijk de hand, en zeide met ons: geene verdeeldheid meer! het geweten, de drukpers en het onderwijs zullen vrij zijn! Wat waren toen die betuigingen van vertrouwen en vrijheidszin? Het waren de waarborgen eener wederkeerige verdraagzaamheid; de belofte van een heilzamen en loyalen wedstrijd tusschen de mannen der wetenschap en de mannen des geloofs; eene onbewimpelde erkenning der stelling, dat alleen vrijheid van handelen en van denken iets groots kan voortbrengen, en dat licht het eenige noodige behoedmiddel tegen buitensporigheid is.

»Toen de Katholijke geestelijkheid ons die betuigingen van vrede en eensgezindheid deed, schonk het geheele land haar zijnen bijval, en weldra hechtte de constitutie van 1831 het zegel van den nationalen wil aan de verhevene beginselen, welke de geestelijkheid, met ons vereenigd, verkondigd had, en aan het verbond, hetwelk het door ons gemeenschappelijk tot stand gebragte werk krachtig en duurzaam moest maken. Een ieder vleide zich met een toekomst, waarin de godsdienst en de wetenschap te zamen aan het geluk der menschheid zouden arbeiden.

»Bedriegelijke hoop! Er was naauwelijks een jaar vervlogen, of het hoofd van het Katholicismus, een vreemdeling, onbekend met ons land, onze zeden en onze beschaving, wierp zich als een politiek censor op, en zond dien altoos betreurenswaardigen encyclischen brief van 1832 tegen de Belgische constitutie in de wereld, die de geestelijkheid veroordeelde om het gebouw, dat zij met ons had opgetrokken, weder af te breken. . . . De geestelijkheid, zoo trotsch en zoo gelukkig van aan de onverdraagzaamheid van het vorige bewind ontsnapt te zijn, had slechts de keus tusschen de politieke wet van haar land en de politieke wet van Rome. De keus der bisschoppen kon niet twijfelachtig wezen: zij hielden op Belgen te zijn, en hadden van toen af geen ander doel dan in ons midden de onbegrijpelijke herschenschim eener reactie te verwezenlijken, die, zoo zij slaagde, ons het zoo benijdenswaardig geluk van den Kerkelijken Staat zou verschaffen.

»Om denkbeelden te onderdrukken ruimde men voorheen de *denkenden* zelve uit den weg, en de geschiedenis leert hoe ijveri *Innoncentius III*, *Philips II* en *Karel IX* in dat schrikkelijke maar vrome werk waren; thans hebben de wijsbegeerte en het door haar in spijt van Pausen en Koningen voorgelichte geweten der menschen die misdadige middelen in onbruik gebragt, en de reactie heeft slechts twee bondgenooten, den tijd die maait, en het onderwijs dat zaait.

»De tijd heeft reeds menig sieraad van de Belgische vrijzinnigheid weggemaaid. Het onderwijs heeft reeds veel gezaaid en vele vijanden aan de zaak der vrijheid der verlichting berokkend. Het is vooral deze bondgenoot, dien de bisschoppen te hulp geroepen hebben: en hij heeft hun maar al te goed gediend.

»Naauwelijks was de algemeene verbazing over den encyclischen brief van 1832 bedaard, of al de bisschoppen des lands verstonden zich met elkander, om eerst te Mechelen en vervolgens te Leuven eene groote hoogeschool te stichten, waaraan dadelijk de naam van Katholijke hoogeschool gegeven werd. Zij maakten gebruik van een regt, hetwelk de constitutie hun waarborgde. Op die school konden zij leeraren, *dat de vrijheid van geweten en van godsdienst een valsche en ongerijmde regel is* (gelijk de encyclische brief verkondigd had); dat de vrijheid der drukpers iets noodlottigs en vreesselijks, de vrijheid van vereeniging eene bron van droefenis voor den Heiligen Stoel is: dat was hun regt. Zij konden er naar welgevallen de geschiedenis vervalschen en de gedachtenis van *Philips II* en *Alba* weder in *eere* brengen; zij konden het onderwijs in de geneeskunde en verdere wetenschappen naar goedvinden verminken; zij konden in alles het geloof boven het onderzoek, de openbaring boven de wetenschappelijke waarheid stellen: — in dat alles oefenden zij een regt uit.

»Maar ook wij hadden ons regt; en de liberaalgezinden, teregt verontrust over de toekomst, welke het land bij zoodanig onderwijs te gemoet ging, stichtten de vrije universiteit te Brussel. Zij deden dit, niet om het geloof onzer vaderen en de leer der Katholijke Kerk aan te randen, maar om te

De Verteller enz.

Valentin Duval, directeur van de keizerlijke bibliotheek en kabinet van Munten te Weenen, was ten jare 1695 te Artonay, een klein dorpje in Champagne, geboren. Op tienjarigen leeftijd verloor hij zijn vader, een arme boeren arbeider.

Onze Duval werd niet lang daarna door een boer opgenomen, die hem echter in den strengen winter van 1709 weer liet gaan.

De arme knaap wist nu niet waarheen en dwaalde dan hier en dan daar rond, terwijl inmiddels de kou eene ongeloofelijke hoogte bereikte. Zonder eenig voedsel en zonder eenigen troost, geheel aan zich zelven overgelaten was hij op het punt van dood te vriezen en werd door zoo'n onbeschrijfelijke hoofdpijn overvallen, dat hij niet anders geloofde dan krankzinnig te worden.

In dien toestand gelukte het hem met de meeste inspanning, op vijf mijlen afstand van Parijs, eene boerenwoning te bereiken, wier bewoner hij biddende en schreijende tot medelijden bewoog, niettegenstaande de arme man hem niets kon aanbieden tot huisvesting dan den schapenstal.

Door de broeijing van de mest en de uitwaseming der schapen, werden zijne bijna bevrozen ledematen ontdooid, trouwens zijne hoofdpijn nam dermate toe, dat hij buiten kennis raakte. Den volgenden morgen ontdekte de boer dat de pokken bij hem uitkwamen, terwijl hij den zieken knaap zei, dat hij niet geloofde, dat hij beter zou worden, omdat hij geen bed voor hem had en arm al hij was geen genees middelen voor hem wist te krijgen. Niettemin was hij zoo met den knaap begaan, dat hij zich verwijderde, een pak oud linnengoed haalde, den zieke zijne oude havelooze kleeding uittrok en van schoon goed voorzag. Daarop spreidde hij eenige lagen mest op elkaar, strooide er heel dik kaf over heen, legde er den patient op en dekte hem op dezelfde wijze. Meer kon hij niet. Daarop beval hij hem aan de hoede Gods en verliet hem met den troost, dat God almagtig was en hem op eene of andere wijze nog wel zou kunnen doen beter worden. Zoo lag de ongelukkige tot aan den hals in de mest begraven.

Zijne zwakheid was buitengewoon en niets dan de dood zweefde hem voor oogen.

Intusschen kwamen de pokken door de broeijing uit, doch daar de schapen, die los door den stal liepen, zijne zweeren gedurig lekten, leed hij veel pijn.

De koude was buiten 's huis zoo hevig, dat de muren scheurden en steenen stuk vrozen, ja, zware eiken tot op den wortel gespleten werden.

Langzamerhand kwam de arme jongen zooverre bij, dat hij eenigen eetlust kreeg, waarom de barmhartige boer van zijn armoedig maal hem 's morgens en 's avonds wat waterpap in eene flesch bragt, die hij, om niet te bevriezen, bij zich onder de mest moest wegstoppen.

Ten laatste steeg de nood zoo hoog, dat de boer hem verklaarde, dat hij nu niets meer voor hem had, daar hij zichzelven naauwelijks kon redden. Nu brak Duval in hartbrekend geschrei uit en wenschte dat God, die hem zooverre hersteld had, zich over hem mogte ontfermen door hem te doen sterven. Met zijn lot bewogen beloofde de boer hem naar den geestelijke der parochie te willen brengen, in hope, dat hij daar verder verzorgd wierd.

Dit gebeurde en de knaap werd van zijn mestleger genomen, in eenige lompen gewikkeld en tusschen eenige bossen stroo op een ezel vastgebonden, terwijl de voerman hem ondersteunen en vasthouden moest, daar hij van zwakte stellig gevallen zou zijn. Daar men noodwendig niet anders dan heel langzaam voortgaan kon, was Duval half bevrozen, en letterlijk mag men zeggen, 't was een wonder Gods, dat hij er 't leven afbragt.

Toen hij bij den geestelijke kwam was hij verstijfd, en gelukkig dat deze hem eenige uren met sneeuw liet wrijven, anders ware hij verloren geweest. Langzamerhand kwam hij bij, zelfs zoo, dat hij veertien dagen later hersteld was.

O! wat hij er zich over verheugde dat hij bij een' geestelijke was! Wat hij al plannen maakte voor de toekomst. Helaas! hij had zich deerlijk vergist, want zoodra deze zich overtuigd hield, dat de knaap alle gevaren te boven was, gaf hij hem te kennen, dat hij zijn huis verlaten en een dienst zoeken moest.

Nu nam de arme Duval andermaal den pelgrims-staf op. Lang dwaalde hij hulpeloos om en vond nergens heul en troost, nergens een vreedzaam dak waar men hem op wilde nemen. Zooveel roggenbrood kon hij met bedelen niet op eens oploopen, dat hij zijn martelenden honger kon stillen. Met een stuk lijnkoek en soortgelijk goed moest hij zich meest behelpen.

Eindelijk kwam hij op de grenzen van Lotharingen bij een schaapherder, die hem in huis nam en hem veel van den bijbel vertelde.

Twee jaren bleef hij daar, maar gedreven door de onverzadigde zucht naar kennis, verliet hij den herder en toog weêr de wijde wereld in.

Zoo kwam hij bij eenige kluizenaars aan den voet der Vogesen, wier koeijen hij hoedde. Thans was hij zestien jaren oud en dagelijksch nam zijne zucht naar kennis toe. Geen boek kwam hem in handen of hij verslond als 't ware deszelfs inhoud, zoodat hij binnen kort de bibliotheek der kluizenaars in 't hoofd had. De broeder Palemon beval hem aan een' anderen kluizenaar, wiens kluis een half uur ver van Luneville stond. Ten jare 1713 trok Duval er henen, werd weer herder, maar had al spoedig 's mans heele boekerij doorlezen. Niettemin, schoon achttien jaren oud, kon hij niet schrijven, trouwens dit leerde hij spoedig door op eene vensterruit de letters na te teekenen. Kort daarna leerde hij ook vrij goed rekenen en deed veel sterren- en aardrijkskundige kennis op, ja zelfs vervaardigde hij verrekijkers.

Alles verzon hij, om maar boeken te mogen lezen. Zoo hield hij zich bezig met het vangen van hazen, vossen, wilde katten, marters, vogels, ja allerlei dieren, zelfs reeën en herten, en dat niet zelden met levensgevaar. De huiden verkocht hij en kocht daarvoor boeken in de plaats. Eens was hij zoo gelukkig geweest, dat hij in drie maanden tijd meer dan veertig daalders verdiend had.

Altijd vond men hem bij zijne kudde studerende. Zoo troffen hem ook eens te midden zijner papieren en kaarten, de jonge prinsen van

beletten dat de wetenschap, de vrijheid en de beschaving verstikt wierden onder de pogingen van een reactionnair onderwijs, *hetwelk de pauselijke brieven boven de constitutie en de Kerk boven den Staat* wil stellen.

Na vervolgens de wetenschappelijke rigting van het onderwijs aan de Brusselsche hoogeschool zeer in het breede ontvouwd en verdedigd te hebben, gaat hij aldus voort:

„Indien wij aan de bisschoppen het regt toekennen om hun onderwijs in te rigten zoo als zij goedvinden, en om op het onze naar welgevallen aanmerkingen te maken, dan moeten wij hun toch het regt betwisten, om de grondwet des lands aan te randen en *hunne Kerk boven den Staat* te plaatsen.

„Het is der Kerk niet meer genoeg, dat zij vrijelijk de godsdienst kan onderwijzen, dat zij hare eeredienst zonder eenigen hinderpaal met de gelden van den Staat zelven kan regelen, dat zij gestichten van onderwijs en weldadigheid kan stichten en daarmede als mededingster van de wereldlijke magt kan optreden, — zij wil ook op het *gebied van anderen* inbreuk maken; zij censureert de instellingen die naast de hare staan, zij werpt zich als in oude tijden op als opperste scheidsregter van wat goed en slecht is, met vernietiging van de bevoegdheid die aan de regering is opgedragen. De reden daarvan is, dat de Roomsche Kerk niet enkel eene godsdienst is, maar eene *politieke partij*, eene partij die zich het *omverwerpen van den Staat ten doel stelt* en die in het theocratische absolutismus van Rome het ideaal der menschelijke maatschappij ziet. *Zij vordert de vrijheid als een regt voor allen, wanneer zij zelve onderdrukt wordt; maar naauwelijks geniet zij de vrijheid, of zij verlangt die als een uitsluitend voorregt voor zich zelve.* Of verkondigen hare woordvoerders niet openlijk, dat er geen onschendbaar en onveranderlijk natuurlijk regt bestaat; dat de openbare vrijheden slechts de gewrochten der omstandigheden zijn, en dat de Belgische constitutie, die voor vijf en twintig jaren misschien goed was, niet meer verbindend is voor hen die ze gemaakt hebben, omdat deze onder den drang der omstandigheden handelden. En toont de taal van de organen der geestelijkheid in alle landen niet duidelijk, dat het politieke Katholicismus en de nieuwere beschaving zich in tegenovergestelde rigting ontwikkelen, en met elkander onbestaanbaar zijn?"

Die redevoering maakte verbazenden indruk in Belgie, en men moet het erkennen, zij was een hevigen aanval op de ultramontaansche partij. Wat zou het ministerie doen? De geestelijkheid veroordeelde de instellingen van den Staat. Zou het die handhaven of verloochenen? Zou het aftreden of het hoofd bieden aan de geestelijkheid?

Zie hier wat de Minister van Binnenlandsche Zaken verpligt meende te zijn om te doen, en hoe hij in den volgenden brief aan de vrije Universiteiten antwoordde op den herderlijken brief der bisschoppen. Wij geven dien gedeeltelijk hier zonder eenige aanmerking, ons voorbehoudende om daar later op terug te komen.

Hij schrijft:

„De bloei der Lands-Universiteiten is steeds het doel van mijne onophoudelijke zorgen. Ik wachtte de opening van het academie-jaar 1856—1857 af, om, in het belang der toekomst, u zoo noodige zorgvuldigheid krachtig op te wekken.

„Het hooger onderwijs in Belgie beslaat een geheel nieuw terrein, onbekend aan de eeuwen, die reeds vervlogen zijn, en geheel verscheiden aan dat der landen, welke ons omringen. Het heeft zulks te danken aan twee beginselen, welke in onze grondwet geschreven staan, te weten, de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van onderwijs.

„Moeijelijkheden, wat betreft de rigting van het hooger onderwijs, hetwelk op kosten van den Staat gegeven wordt, waren aan deze orde van zaken verbonden. Tot heden echter waren zij niet in al haar gewigt aan het licht gekomen.

„Tot nu toe was er niets voorgevallen, waardoor de noodzakelijkheid was opgerezen, om, in godsdienstig opzigt vooral, voor de H.H. professoren een soort van gedragslijn te bepalen.

„Hoe teeder dit onderwerp ook is, heb ik het thans geschikt geoordeeld om u eenige opmerkingen onder de oogen te brengen, waartoe ik door het wezentlijk belang der Universiteit word aangespoord, wier bestuur en bescherming mij zijn toevertrouwd.

„Het godsdienstig onderwijs maakt, in den zin van onze organieke wetten, een hoofdbestanddeel uit van het lager- en middelbaar onderwijs; maar nimmer heeft iemand verlangd, dat het vermeld werd op het programma der Universiteiten van den Staat. Het is dan ook niet gegeven geworden. De Staat zou buitendien, uit een constitutionneel oogpunt, onbevoegd zijn, om, met zijne toestemming, dat onderwijs te doen geven. Intusschen gebeurt het wel, dat de H.H. professoren, in den loop hunner lessen, verpligt zijn een of ander punt, de godsdienst betreffende, te onderzoeken.

„Dit onderzoekt levert bezwaren op, welke in verband staan met onze instellingen.

„Het gouvernement vermeent niet aan de Professoren, die met het hooger onderwijs belast zijn, de verpligting op te moeten leggen, om de godsdienstige vraagpunten te behandelen in den uitsluitenden zin van deze of gene positieve godsdienst, maar, uit eerbied voor de vrijheid van godsdienst, kan en moet het gouvernement aan die Professoren bevelen, om zich van allen directen aanval te onthouden tegen de hoofdbeginselen van de godsdiensten, welke in Belgie beleden worden.

„Welke zijn nu de gevolgen van deze constitutionneele grondstellingen?

„De voornaamste zorg van heeren Professoren zal daarin bestaan, dat zij het onderzoek van betwiste punten, welke ligt aanleiding kunnen geven tot partijdrift en die niet bijzonder noodzakelijk zijn, om haarfijn onderzocht te worden, laten varen.

„De tegenwoordige circulaire heeft dus de strekking om aan de heeren Professoren de grootst mogelijke omzigtigheid, wat hun onderwijs betreft, aan te bevelen. Het mandaat, hetwelk zij van het gouvernement hebben, het belang der inrigtingen, waaraan zij verbonden zijn, leggen hun bijzondere verpligtingen op. Die pligten rusten ook op hen, buiten hunne leerstoelen. Zonder aan de Professoren het regt te willen betwisten, dat zij van de vrijheid om hunne godsdienstige overtuiging te volgen en openlijk te belijden, een ruim genot mogen hebben, is het gouvernement alleen geregtigd om te beoordeelen het gebruik, dat zij daarvan maken, en of zij hunne bevoegdheid al of niet overschrijden. Alzoo is het niet aan hunne willekeur overgelaten, om, gelijk ieder ander burger, zelfs over onderwerpen, welke vreemd zijn aan hun onderwijs, den uitslag van hun onderzoek mede te deelen, als de bekendmaking er van de publieke meening mogt kwetsen, en door zulks stelselmatig en met beraden overleg te doen, een gewigtig nadeel toe te brengen aan den bloei dezer universiteiten.

„Belast met het opperbestuur van deze inrigtingen en voor de natie verantwoordelijk voor haren bloei of verval, heb ik het regt om te zorgen, dat allen, die belast zijn met het geven van hooger onderwijs, het vertrouwen der huisgezinnen blijven bewaren, en tevens eerbiedigen de godsdienstige en maatschappelijke beginselen, welke zij als het voornaamste bestanddeel van hun geluk beschouwen.

„Dit regt is te gelijker tijd een pligt voor mij en dien pligt zal ik weten te vervullen, niet alleen met nadruk, maar in het volle gevoel mijner onafhankelijkheid als Constitutionneel Minister.

Nieuws is er overigens zeer weinig. Frankrijk's finantiële toestand is niet gunstig voor 't oogenblik, doch de grondslag waarop zijne geldmiddelen zijn gebaseerd, is bij uitstek stevig — zegt de Keizer. Zeker is het, dat op dit oogenblik in Frankrijk zekere spanning heerscht, die velen verontrust, en er zelfs zijn, die de toekomst donker inzien.

Over Napels zijn de gevoelens zeer verschillend. Volgens de jongste berigten zou men weer plan hebben om geweld te gebruiken tegen Koning *Ferdinand*, die onverzettelijk blijft.

Verder verzekert men, dat er te Parijs spoedig eene vergadering van het congres zal worden gehouden, ten einde de loopende politieke zaken, ook de Napelsche, te behandelen.

De *Oest. Ztg.* deelt een berigt uit Napels mede van 29 September, volgens 't welk de koning een eigenhandigen brief gezonden heeft aan keizer *Napoleon* en koningin *Victoria*. Hij verzoekt, dat de Parijsche conferentie bijeengeroepen zal worden, om te beslissen op het vraagstuk betreffende de amnestie en de organieke hervormingen, op welke men aandringt.

Koningin *Isabella* is weder geheel *O'Donnell's* gezind, sedert zij een brief ontving van Keizer *Napoleon*, en *Narvaez* zal dit ondervinden; hij is te Madrid gekomen. Zijne vrienden, of liever de politieke weerhanen van den dag, vleijen reeds het bestaande ministerie. Men kent het spreekwoord: „zoo de wind waait, waait . . . . enz."

Sardinie zit steeds op den uitkijk of er ook iets in Italie gebeurt, en de Engelsche vloot wacht tot nu toe vergeefs op de Fransche, om gezamenlijk naar Napels te zeilen. Welligt kan zij nog lang wachten.

Radetsky houdt zijn wagen gereed, (hij is te dik om te paard te rijden) om in Italie ter plaatse te zijn, waar iets onbehoorlijks geschiedt.

Ten aanzien van de feestelijkheden te Moscou wordt van daar het volgende geschreven:

Moscou, 26 Sept. De feesten volgen elkander nog op. Den 23 September is er eene jagtpartij gehouden en des avonds een bal. De jagt had plaats 17 wersten van de stad, werwaarts de keizer en de grootvorsten, met een groot gevolg, zich des morgens om 10 ure begaven. Vele leden van het corps diplomatiek waren daartoe genoodigd. Vier dames, als amazonen gekleed, woonden de jagt bij, als lady *Emily Peel*, lady *Stafford*, de markiezin *d'Ailesbury* en prinses *Barietinsky*. Ofschoon deze gedurende 5 uren te paard bleven, waren zij des avonds, op het bal van den Engelschen ambassadeur, ijverig dansende. Het getal dergenen, die aan deze jagtpartij deel namen, bestond uit meer dan 200 personen. De rijke jagt-uniform der keizerlijke jagers, die der grootvorsten, der gezanten, de fraaije paarden en honden, dit alles leverde een schoon gezigt op. Ofschoon de jagt op hazen en klein wild was, werden er ook drie vossen geschoten. Tegen 3 ure werd aan alle leden der jagtpartij een prachtig dejeuner aangeboden. Het bal bij den Engelschen ambassadeur was luisterrijk. Er waren 960 personen genoodigd. De keizer was, even als de grootvorsten, zeer vrolijk, en danste met de schoone markiezin *Stafford*. Even na middernacht had het souper plaats, hetwelk de geheele keizerlijke familie bijwoonde en allerprachtigst was.

29 Sept. Nadat de feesten achtereenvolgelijk zijn afgeloopen, zal heden het slotvuurwerk, in tegenwoordigheid van den Keizer, worden afgestoken. Om een begrip van dit vuurwerk te maken, voeren wij slechts een nummer van het programma aan: „De Petersburgsche Narwapoort met triomfbogen in brillant vuur, met de kristallen naamletters van Hunne Maj., waarbij 1000 zangers en 2000 muziekanten, begeleid van 't gebulder van 't geschut, de volkshymne zullen uitvoeren. Bij het laatste accoord zal een bouquet opstijgen van 2100 vuurpijlen, waaruit in de lucht zich zullen verspreiden 21,000 sterren van allerlei kleur, 42,000 raketten, 384 bonte kogels, enz.

„De volksmaaltijd is niet zonder ongelukken afgeloopen. Het volk had reeds van 's morgens 5 ure voor de barrières gewacht, en de voor hetzelve aangerigte tafels met spijzen met open mond aangestaard. Toen de generaal-policiemeester om 11 ure het teeken gaf, om de barrières te openen, was het gedrang verschrikkelijk. De menigte wierp zich op de tafels, als of er eene vesting moest bestormd worden. Geene menschelijke magt kon het volk terughonden: gebradene geregten en gebakken, flesschen met brandewijn en andere dranken, stoelen en banken vlogen door elkander; elk greep wat hij kon magtig worden. Honderden stormden tegen de fonteinen, die met wijn gevuld waren, om een dronk magtig te worden. De stellen, op welke de wijn-reservoirs gesteld waren, konden den aandrang niet weêrstaan, stortten te zamen en begroeven de bestormers onder hunne balken en planken. Bij dit instorten werden vele menschen verpletterd of gewond. Velen waren door het gedrang vertrapt. Meer dan 10 wagens hebben dooden en gewonden naar de hospitalen gebragt.

„Daar noch de policie noch de gendarmen de orde konden herstellen, nam men zijne toevlugt tot brandspuiten, om deze menschenmassa te ontwarren. Toen de Keizer verscheen, had het geheel al het voorkomen van een slagveld. De Keizer moet een gestreng onderzoek in deze zaak bevolen hebben."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Omtrent de feestelijkheden, die bij de aansluiting van den Rijn-spoorweg met het Duitsche spoorwegnet zullen plaats hebben, vernemen wij, dat den 17. dezer de feesttrein het groot aantal genoodigden, waaronder vele voorname personen zoowel uit ons land als uit Pruissen naar Amsterdam zal voeren, alwaar hen op het koninklijk paleis een diner zal worden aangeboden. Den volgenden dag zal de feesttrein de groote route van Amsterdam naar Keulen openen en door het bestuur van den KeulenMindener spoorweg aan de genoodigden een diner te Deutz worden aangeboden. Gelijktijdig zullen er volksfeesten zoowel te Amsterdam als te Keulen plaats hebben en onder anderen zal aldaar de Dom worden geillumineerd. Ten slotte zal door den handelstand te Rotterdam aan de genoodigden een diner op 't Yachtklubhuis worden aangeboden.

— Uit Harderwijk schrijft men van den 8. October: Heden zijn per extra rijtuig van Harderwijk naar Rotterdam vertrokken een kapitein en twee luitenants, om aldaar in ontvangst te nemen, 250 manschappen van het Duitsch Vreemden-legioen, in Engeland aangeworven voor de dienst van Neêrlands-Indie. Behalve deze, zijn er reeds in Rotterdam een hondertal aangekomen, welke zich mede voor de dienst in O. I. geengageerd hebben, en slechts wachten tot dat de ruime uitkeering *f* 360 zal zijn opgemaakt, om de reis naar Harderwijk aan te nemem, enkele dezer manschappen zijn dan ook reeds gearriveerd.

— Te Bladen had men de onvoorzigtigheid, een kind van mevr. *J.*, oud 6 jaren, alleen bij een windmolen te laten; het niets kwaads denkende wicht wilde een der in werking zijnde molenwieken vatten; het naderde, en werd op de plaats doodgeslagen.

— Naar wij vernemen, zal den 9. dezer voor de arrondissements-regtbank te Arnhem teregt staan de heer *Tervaarwerk*, vroeger kapellaan aldaar, wegens het verrigten van kerkelijke plegtigheden op een kerkhof, dat alleen met een ijzeren hek van den openbaren weg is afgescheiden. De heer mr. *v. Nispen v. Sevenaer* is in deze met de verdediging belast.

— Onlangs werd te Zaamslag een paard vermist, hetwelk men meende dat gestolen was. Nadat het zeven dagen lang was vermist geweest, is het in eene diepe, bijna drooge sloot, aan de hofstede van den eigenaar palende, op den rug liggende gevonden, zonder dat het zichzelven heeft kunnen redden, maar, naar het schijnt, zich langzamerhand heeft zoeken voort te schuiven, om aan weerszijden der sloot het voorhanden zijnde gras te nuttigen en alzoo toch eenig voedsel te hebben. Daar het thans gebleken is, dat hier geene ontvreemding heeft plaats gehad, en het paard door de duisternis in de sloot geraakt is, waaruit het flaauw en vermagerd, doch overigens zonder letsel is opgehaald, is de persoon, die op vermoeden van diefstal gearresteerd en naar Goes overgebragt was, wederom op vrije voeten gesteld.

— Onder de Staten bij Hoofdst. IX B der staatsbegrooting vinden wij er eene, betreffende de posterijen, waaruit blijkt, dat, terwijl de regering jaren lang eene verregaande onregtvaardigheid beging, door aan postdirektiën het vrije vervoer van boeken en dagbladen toe te staan, ten nadeele van den gepatenteerden Boekhandelaar, ook daardoor 's lands kas ten zeerste werd benadeeld, en dat men dus in het algemeen den Boekhandel mag dank weten, dat zij, hoewel jaren lang te vergeefs, toch eindelijk met vrucht hare stem verhief, tot opheffing van dat kwaad. Immers uit genoemden staat blijkt, dat de ontvang sedert 1 Januarij 1856 eene vermeerdering verkreeg, en wel door de opheffing van den vrijdom van port, welke door de directeuren en verdere beambten der postkantoren tot dien dag toe voor de verzending van nieuwspapieren en ander drukwerk genoten was, en op welke vermeerdering ook gerekend werd, toen aan die ambtenaren het vooruitzigt op het erlangen eener schadeloosstelling voor het verlies van den vrijdom gegeven is. Bij de behandeling van dit onderwerp werd van de zijde der regering beweerd, dat het bedrag der laatstgemelde uitgave, 't welk door haar eerst op *f* 50,000 en later op *f* 45,000 in het jaar werd geraamd in de meerdere opbrengst van het middel zou worden teruggevonden, in welke verwachting zij geenszins is teleurgesteld. Immers het is van den eenen kant gebleken, dat eene som van ruim *f* 43,000 in het jaar voldoende was tot het bestrijden der aangewezene behoeften, terwijl aan de andere zijde, alléén over de 8 eerste maanden van 1856 reeds eene meerdere ontvangst van ruim *f* 60,000 in vergelijking met de opbrengst over hetzelfde tijdvak in 1855 verkregen was. Daarentegen heeft de afschaffing van de port van 15 Cts. sedert 1o Sept. 1855 eene vermindering van ontvang daargesteld, welke over de 4 laatste maanden van dat jaar bedraagt, in vergelijking met die van 1854 eene som van *f* 35,290,26½. Men ziet uit dit een en ander, dat het voortdurend zien eens ministers uit de oogen van dikmaals zeer geïnteresseerde ambtenaren, zoo gemakkelijk onregt en schade voor 's lands kas kan ten gevolge hebben.

— Te Utrecht mogt onlangs geen optogt met muziek plaats hebben op zondag, ofschoon men zich met regt op de militairen beriep, die dan toch met muziek telken zondag de zoogenaamde kerkparade hielden. De Minister van Oorlog schijnt dat laatste verdedigingsmiddel voor dergelijke aanvragen te hebben willen wegnemen, en daarom bevolen te hebben, dat de soldaten voortaan slechts met trommen den marsch naar de kerk zullen maken.

— Naar men verneemt, is het vertrek van den heer *Conrad*, hoofd-ingenieur en voorzitter van de internationale commissie voor het doorgraven van de landengte van Suez, zeer na ophanden, en zal hij worden vergezeld door den heer *Schneither*, ingenieur van den Waterstaat, en den majoor *Leclercq*, officier van den generalen staf.

— Men schrijft uit Almkerk, d.d. 3 October: „Op onze jaarlijksche paardenmarkt waren plm. 200 stuks aangevoerd, die voor het grootste gedeelte tegen hooge prijzen verkocht zijn. Voor beste tweejarige paarden werd van f 150 tot f 200 besteed, terwijl de drie- en meerjarige f 250 tot f 350 deden. Onder de talrijke vreemdelingen merkte men verscheidene Fransche paardenkoopers op.

— Te Rotterdam is zekere vrouw *Schilder*, woonachtig in de Kattesteeg aldaar, na het gebruik van een kop koffij zoo onpasselijk geworden, dat er vermoeden van poging tot vergiftiging ontstond. De reeds bejaarde vrouw begaf zich, eenen onaangenamen smaak aan de koffij bespeurende en op de koffij eene roodachtige stof ziende drijven, daarmede naar de buren aan de overzijde van de straat, waar zij, het haar overgekomene verhalende, eensklaps ineenzeeg, waarop terstond geneeskundige hulp werd ingeroepen. De vrouw verkeert in zorgwekkenden toestand. Eene buurvrouw, de huisvrouw van een schoenmaker, is voorloopig in hechtenis genomen, als verdacht niet vreemd aan deze zaak te zijn.

'S Gravenhage, 6 Oct. Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van H.D. gouverneur, den kolonel Jhr. *Casembroot*, is van Stuttgart in goeden welstand te Leiden aangekomen, ten einde aldaar zijne studiën voort te zetten.

Nieuwe Diep, 4 Oct. Bij kon. besluit van 21 Sept. ll. is aan den heer *Guillaume Morel* te Parijs voorloopige concessie verleend tot den aanleg en exploitatie van eenen spoorweg, aanvang nemende van het Nieuwe Diep, en van daar leidende langs Alkmaar, Castricum en de Zaanstreek tot Amsterdam met twee vertakkingen, de eene naar 't entrepot aldaar en de andere naar den Nederlandschen Rijnspoorweg; ook moet de spoorweg met het N. H. kanaal in verband worden gebragt, hetzij door zijsporen, hetzij door een zijkanaal of haven, door den concessionaris aan te leggen.

7 Oct. Algemeene belangstelling verwekt hier het volgende ongeluk: De weduwe *L.*, op Texel, heeft ll. zaturdag morgen haren zoon, een loodsleerling, door een noodlottig toeval verloren, het zeil sloeg hem over boord; dit is naast haren echtgenoot de derde zoon, die haar op dezelfde noodlottige wijze wordt ontnomen.

Groningen, 9 Oct. Vroeger hebben wij medegedeeld het misdadig feit, in der tijd bedreven door den veldwachter der gemeente Noorddijk, het heimelijk uitmelken namelijk des nachts van aldaar in de weide loopende koeijen, behoorende aan den landbouwer *H. H. Boer*. Deze zooveel geruchtmakende zaak is onlangs voor de regtbank alhier behandeld en gisteren is door genoemde regtbank daarin uitspraak gedaan, en bedoelde veldwachter ter dier zake veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van vijf jaren en ééne maand, alsmede in de kosten van het regtsgeding.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Sedert eenigen tijd worden te Parijs veelvuldige proeven genomen om gas tot het koken van spijs aan te wenden. Dezer dagen werd in het Louvre-hotel een diner voor 25 personen op deze wijze bereid; de uitslag liet niets te wenschen over en voor niet meer dan fr. 1.80 gas werd gebruikt.

— De keizerlijke prins is voortdurend welvarend; hij is

Lotharingen Frans en Leopold, onder een boom aan, waar zij een gesprek met hem aanknoopten en nu een verder onderzoek deden. Duval beviel hun om zijne kennis en om zijne openhartigheid.

Prins Frans, later roomsch Keizer en echtgenoot van Maria Theresia van Oostenrijk, bood hem de gelegenheid aan, om verder onderwezen en opgevoed te worden.

Dat was het toppunt zijner wenschen bereikt. Duval nam 't aanbod met heilige vreugde en diep geroerd aan en werd spoedig een zeer geleerd man, later directeur van de keizerlijke bibliotheek en van 't kabinet van munten te Weenen.

Hoe groot hij ook in de wereld werd en hoe hij in de gunst van zijnen keizerlijken meester deelde, ondanks zijne grootheid en schatten bleef hij een vroom, bescheiden, weldadig man, die tot aan zijnen dood — hij stierf in een tachtigjarigen leeftijd — geëerd en bemind werd.

Zeg nooit ik ben te arm en te gering om wat in de wereld te worden. Werk en bid! Dat is de weg vooruit, God zal wel zorgen.

PROEVE

eener natuurlijke historie voor de jeugd, eenvoudig en bevattelijk voorgesteld, op rijm, door een onzer voornaamste dichters.

NB. Aan dezen of genen regel ontbreekt somwijlen een voet, doch anderen hebben er zooveel te meer, dat 's door mekandren goed.

(Vervolg van het vorig no.)

DE AAP.

Een aap,
Schoon kleiner dan een schaap,
Is echter een veel verstandiger knaap,
En zou zich zoo gemakkelijk niet laten scheeren
Als een aap doet in zijn wollen kleêren.
Een aap is zeer amusant,
Vooral in zijn geboorteland,
En heeft in zijne jeugd veel grappiger manieren
Dan de meeste jongelui onder de dieren.
Het klimmen en klouteren doet hij net zoo vlug als een kat,
En hij rijdt te paard op een hond, als iemand die er les in heeft gehad.
Van amandelen houdt hij veel en van noten,
En wat een ander met zijn handen zou doen, doet hij met zijn pooten.
Daar is altijd veel dispuut geweest,
Of een aap eigenlijk een mensch is of een beest;
En dat verwondert ons ook niet,
Daar men zooveel apen onder de menschen ziet.

DE VOGELS.

Een fiksche vogel
Gaat bijna zoo gaauw als een kogel;
Doch in zijn kooi
Vliegt hij nooit zoo ver of zoo mooi.
Zijn jassen en japonnen, enfin al zijn kleêren,
Noemt een vogel: *mijn veeren.*
En een kanarie heeft heel veel
Van eene jonge jufvrouw in 't geel.
Om een vogel aan 't spit te kunnen hangen,
Moet men hem maar eerst zien te krijgen of te vangen.
Vogels zitten dikwijls op hun uiterste gemak
Met hun eene been op een hoogen dunnen tak,
't Geen onder vette koeijen en dieren van dien aard,
De grootste verwondering en afgunst baart.

Op zwart zaad
Is een vogel ontzaggelijk kwaad,
En hij zou een vinkebaan,
Als hij naar zijn gemoed te werk ging, wel aan duigen willen slaan;
Doch onder zijn grootste ongelukken
Rekent hij den handel in broekjes en krukken.
Een vogel vliegt somtijds dag en nacht
Doch hij wordt er ook vroeg voor opgebragt.

DE LEEUW.

Een leeuw is eigenlijk iemand
Die bang is voor niemand;
Zijn oogen en zijn neus
Zijn grooter dan van een reus,
En zijn muil
Is een ware moordkuil.
Met zijn klaauw
Is een leeuw geweldig gaauw;
Met zijn staart
Gooit hij een schutter van zijn paard,
En met zijn tanden
Durft hij de heele schutterij wel aanranden.
Enfin, hij is altijd het verscheurendst beest
Onder de dieren geweest;
Onlangs heeft hij immers in Londen
Nog eene jufvrouw verslonden,
Doch nu ik mij bezin
Was hij het niet, het was de leeuwin.
De leeuw wordt viervoetig geboren,
Twee van achteren en twee van voren;
Of volgens anderen, twee aan zijn regterhand
En de twee anderen aan dezen kant.

De Leeuw zijn gemalin
Is Mevrouw de leeuwin;
En de jongelui, zoo lang zij zich met de borst behelpen,
Noemt men gewoonlijk: *welpen.*
Gouden leeuwen en leeuwen van hout,
Mitsgaders de Hollandsche leeuw, worden heel oud;
Men ziet ze nog wel op uithangborden en schilden,
Doch zeldzaam in 't woud.

Komt ooit een ware leeuw regtstreeks op u aan
Dan is 't best maar regelregt uit den weg te gaan,

verzot op eene Engelsche bonne, die de hertogin van *Hamilton* aan de keizerin gezonden heeft. De drie gouvernantes en de beide minnen kunnen het kind, bij afwezigheid van de bonne, geen oogenblik rustig houden, dat dan alleen getroost kan worden door de keizerin of den keizer zelf.

— Gemiddeld kost elke mijl (kilometer) spoorweg 530 000 fr. in Engeland, 390.000 fr. in Frankrijk, 201 000 fr. in Duitschland, 570.000 fr. in Belgie en 101.000 fr. in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

— De verlegenheid, waarin de arbeiders te Parijs uit gebrek aan woningen verkeeren, is zoo groot, dat men den 8sten October, den verhuisdag, niet zonder zorg te gemoet zag. Een gezelschap heeft 150 houten huizen laten maken en wacht slechts op de goedkeuring des keizers, om ze op te zetten. Ieder huis is voor 4 familien ingerigt, tegen 150 francs huur voor elk. Hoe noodzakelijk, maar ook hoe weinig toereikende deze maatregelen zijn, kan hieruit worden opgemaakt, dat voor die woningen 15.000 aanzoeken zijn ingekomen. Velen zullen dus hiermede niet kunnen worden geholpen. De ontevredenheid onder de werklieden is dan ook groot. In de faubourg St. Antoine bestond een soort van verdrag, waarbij zij zich verbonden hunne huur niet te betalen. De politie liet de belhamels gevangen nemen en de onderteekeningslijsten vernietigen. Maar de Keizer liet aan de politie gelden aanwijzen om de behoeftige werklieden te helpen, terwijl de verhuurders aangemaand werden hunne huurprijzen te matigen.

— Te Tournon, Departement Tarn en Garonne, heeft het volgende verschrikkelijke familie-drama plaats gehad.

De Heer L..., Ontvanger in de Côte-d'Or, onderhield eene misdadige betrekking met een jong meisje, dat de post van gouvernante zijner kinderen, ten zijnen huize, bekleedde. Zijne vrouw en kinderen waren door hem naar eene andere stad gezonden, waar hij een nieuw huis zoude betrekken: alleen zijn oudste zoon bleef in zijne nabijheid. Reeds eenmaal had deze zoon, verontwaardigd over het gedrag zijns vaders en der gouvernante, haar met een geladen pistool gedreigd en had deze bedreiging eene oogenblikkelijke staking van dien schendigen liefdehandel tengevolge gehad.

Doch op den 29 September werden de vader en de gouvernante, in een tête-à-tête, door den zoon betrapt. De zoon, een pistool met dubbelen loop in de hand houdende, geeft vuur, en de gouvernante stort dood ter aarde aan de voeten des vaders neder. In helsche woede ontvlamd, werpt deze zich op zijn zoon, ontwapent hem en jaagt hem met het tweede schot een kogel door het hoofd. Geknield tusschen de beide lijken en met beider bloed bespat, werd hij door de justitie in verzekerde bewaring genomen.

ENGELAND.

Te Londen is in de vorige week door de Euphraat-spoorweg-maatschappij een berigt bekend gemaakt, dat door tusschenkomst van het ministerie van buitenlandsche zaken per telegraaf van den Britschen gezant te Constantinopel ontvangen was. Naar luid daarvan verwachtte men, dat de Porte voor 99 jaren en onder zekere bedingen eene jaarlijksche opbrengst waarborgen zou van minstens 6 pCt. van een kapitaal van acht millioen pond sterling, te besteden voor het aanleggen eener spoorweglinie van de Middellandsche zee tot aan de Perzische golf, en was de Porte bereid, om op de aanvrage om concessie tot daarstelling eener telegrafische communicatie tusschen Europa en Indië gunstig te beschikken, zoodra de gelastigde der voor deze onderneming gevormde maatschappij te Constantinopel zou gekomen zijn.

DUITSCHLAND

Bij gelegenheid van het bezoek des keizers van Oostenrijk te Ofen ontving Z. M. van den gemeenteraad, als schatting van den wijnoogst, een reusachtigen druiventros, welke door twee fiksche mannen getorscht werd. Deze tros had 60 duim in omvang en bevatte omstreeks 700 stuks druiven van de beste soorten uit verschillende wijnbergen.

— Onder de kwestien, welke in eene der laatste zittingen van het congres van Philologen en Orientalisten te Stutgard onder de geleerden behandeld is, meldt men, dat die, welke door prof. *Haszler* geopperd is, te weten of de ouden al dan niet tabak gerookt hebben, tot eene vrij levendige woordenwisseling aanleiding gegeven heeft. Ten dezen aanzien voerde men aan, dat er onder de oudheden pijpen gevonden waren, zonder dat een der oude of middeleeuwsche schrijvers ze vermeld heeft; wel waren bij *Plinius* aanwijzingen, volgens welke de ouden werkelijk uit eene *fistula* gerookt hadden. Toen een der leden, om deze kwestie uit te maken, een chemisch onderzoek voorstelde, namelijk, om bij de onder de Romeinsche oudheden gevonden pijpen na te gaan, of daarin sporen van tabaks-asch te vinden waren, zeide prof. *Haszler* dat dit niet te doen was, daar hij zelf uit de in zijne berusting zijnde oude pijpen gerookt had. Dit intermezzo wekte groote belangstelling bij het leeken-publiek.

BELGIE.

Dezer dagen is door twee mijnwerkers bij Charleroy eene weddenschap gewonnen, waarbij zij een feestmaal voor 14 personen alleen gebruikten. Het bestond uit twee hammen van 7 pond, 10 kilo's aardappelen, een konijn van 3 pond, een brood van 6 pond, twee en een halve kilo's druiven, 38 glazen bier en 18 glazen Fransche brandewijn. Zij hebben zich goed daarbij bevonden en den volgenden dag in gezonden toestand hunnen arbeid hervat.

TURKIJE.

Omer-pacha is in ongenade gevallen. Het regt om tot den stoet van den sultan bij de optogten te behooren is hem ontnomen, en hij is naar een dorp vertrokken om daar van een hem toegelegd jaargeld te leven.

— De leden van de expeditie ter opsporing van den oorsprong des Nijls zouden den 12 Oct. van Kaïro vertrekken. Deze commissie bestaat, behalve uit 12 geleerden en officieren, uit 24 handwerkslieden en 400 Egyptische soldaten. Daarbij komen kameel-drijvers, schippers en bedienden, zoodat de expeditie uit 500 personen zal bestaan. De onderkoning heeft de onkosten van levensmiddelen en krijgsbehoeften, gedurende 2 jaren, op zich genomen. De geleerden zullen de landstreken, die ze doortrekken, op kaart brengen. Een Engelsch zee-officier bestuurt de vaart op den Nijl; een Oostenrijksch officier voert het bevel over het transport te land; en een ander Oostenrijksch officier voert de troepen aan.

ITALIE

Met de telegraaf ontvangt men de tijding, dat heden de eerste togt op den ijzeren spoorweg van Savoije is gedaan

— Het Sardinische gouvernement heeft bevel gegeven, om de Carlo Alberto en de Governolo gereed te maken om uit te loopen. De Eurijdice is reeds zeilvaardig. Deze schepen schijnen naar Napels bestemd.

SPANJE.

De Engelsche regering is, blijkens den *Morning-Advertiser*, wederom in de noodzakelijkheid langs diplomatieken weg tusschen beide te komen in het belang van een slagtoffer van godsdienstvervolging. Thans is het schouwtooneel Spanje, alwaar de Britsche invloed in den jongsten tijd aanmerkelijk is verminderd. Zekere heer *Herreros de Mora*, die tot het protestantsche geloof is overgegaan en eene geschiedenis der jezuiten heeft geschreven, is wegens deze „misdaad" in hechtenis genomen, en de *Advertiser* voorspelt hem, zonder de spoedige tusschenkomst van verlichte kabinetten, een gruwelijken dood in die geheime cellen der inkwisitie, waar „sedert de afschaffing der auto-da-fé's zoovele martelaars in ongebluschten kalk zijn begraven." Een Engelsch vriend van het gezin *de Mora*, de eerw. dr. *Rule*, heeft bij de Engelsche regering aanzoek gedaan om hare voorspraak bij het Spaansche kabinet. De partij van Lord *Shaftesbury* heeft dit aanzoek krachtig ondersteund, en het voorbeeld van den gelukkigen uitslag, dien de tusschenkomst ten behoeve van de *Madiais* had, zal de Engelsche diplomatie zeer zeker aanmoedigen, ook voor *de Mora* partij te trekken. Don *Angel Herreros de Mora* is een man van ongeveer 40 jaren, die zich altijd onberispelijk heeft gedragen en eene fijne opvoeding heeft genoten. Een Duitscher, die in Julij 1855 te Londen kennis met hem maakte, noemt hem een der edelste mannen van Spanje. In een gezelschap, waar bedoelde Duitscher en *de Mora* te zamen waren, voorspelde laatstgenoemde toen reeds, (in Julij 1855 wist en vermoedde niemand nog iets van *O'Donnell's* staatsgreep in Julij 1856), dat in Spanje de zaken zouden veranderen, en wel zóó, dat er de afschuwelijkste en de bloedigste inkwisitie-tooneelen te wachten waren, waarvan de wereld nog weinig voorbeelden had gezien. Dat hij onder de eerste der te vervolgen personen zou zijn, zeide hij wel niet, doch dit was op te maken uit zijne mededeelingen. Bovendien zijn zijne persoonlijke omstandigheden van dien aard, dat zijne vervolging niets bevreemdends kan hebben. Hij is de neef van den voormaligen minister *Garcia de Herreros*, die in 1835 het beroemde ediet betreffende de opheffing der jezuïten-orde uitvaardigde, en de haat tegen dien minister, zoowel als tegen allen die dachten als hij, bleef sedert onverflaauwd in wezen. Aan den invloed van dien staatsman heeft *Herreros de Mora* voor een deel zijne evangelische rigting te danken. Dat hij een bijzondere vriend van *Espartero* is, en dat hij alléén door diens bescherming, tot op den val van dien eersten minister, in rust en vrede mogt leven, zijn twee omstandigheden, in deze dagen vooral opmerkenswaardig, omdat zij een geheel nieuwen blik doen slaan in de drijfveren, die bij de jongste Julij-omwenteling zijn werkzaam geweest. *O'Donnell* kon natuurlijk, bij zijnen gloeijenden en onuitwischbaren haat tegen den Hertog der Overwinning, te minder de beschermer van *Mora* worden, daar hij ook voor een deel het werktuig is geweest van dezulken, waartegen *Mora's* oom op leven en dood te velde trok. Wat baatten dus alle achting en eerbied, die *Mora* bij zijne hoorders --- hij was tot dusverre hoogleeraar in de zedelijke wijsbegeerte te Madrid — had weten te verwerven, en die hij ook genoot bij alle braven die hem kenden? Als protestant, die een spaanschen bijbel gaf aan ieder die het boek verlangde, als schrijver van eene „geschiedenis der jezuiten," die grootendeels reeds in druk is verschenen, was het „schuldig aan hoog verraad" wel het geringste dat, volgens het gevoelen der jezuiten, over hem kon worden uitgesproken. Een man van zijn karakter wordt natuurlijk door tegenstanders van allen rang en stand in alles geducht. Op een der laatste dagen van de maand Augustus ll. ging *Mora* 's avonds in het Prado wandelen, om zich een weinig van zijnen arbeid te ontspannen. Plotseling schiet een man op hem toe en werpt hem op den grond; een troep priesters omringt hem en geboeid wordt hij naar den gouverneur van Madrid gesleept. Deze levert hem over aan den vicaris-generaal, die hem in een vochtig, donker hok, het verblijf van gedetineerde misdadigers, laat brengen. *Mora's* vrouw en schoonmoeder lieten niets onbeproefd om hem de vrijheid te doen herkrijgen, doch al hare pogingen waren vergeefsch; het eenige wat door prinses *Isabella van Bourbon* kon worden verworven, was de verplaatsing van *Mora* in een beteren en minder ongezonden kerker, waar hij thans zucht.

ASSEN, 11 October.

Heden ontvangen wij de navolgende Telegrafische berigten.

's Hage, 11 Oct. De Napelsche aangelegenheid blijft bij voortduring onzeker.

Amsterdam. Vrijdag, 10 Oct. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{5}{8}$ percent. Dito 4 pCt. $93\frac{1}{4}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. 103 percent. *Oostenrijk* Metalliek 5 pCt. $73\frac{11}{16}$ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad op 9 vat dadelijk f 510. Raapolie op zes weken f $51\frac{3}{4}$. 128 ponds bonte Poolsche Tarwe f 479. 123 ponds Donausche Rogge f 275. 122 ponds Holsteinsche Boekweit f 286.

In den tuin van den heer *de K.* alhier bevindt zich een gouden regen, die aan dit jaar geschoten hout bloesems draagt.

— Gisteren had alhier de openbare aanbesteding plaats van den bouw der nieuwe pastorij te Schoonebeek. Er waren ingekomen zes inschrijvingsbilletten, waarvan twee van onwaarde. De geldigen waren van *J. Schulenberg* te Coevorden f 5144„, *A. J. Woltersom* te Coevorden f 5294„, *H. Boesjes* te Dalen f 5390„ en *A. P. Willemsen* te Coevorden f 5409„. Zoodat *J. Schulenberg* de laagste inschrijver is.

— Gisteren avond had alhier de plegtige uitdeeling plaats van de koninklijke zilveren prijsmedailles voor het hand en en bouwkundig teekenen, uitgeloofd op de industrieschool van het Departement Assen der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van nijverheid. De Burgemeester der stad Assen, daartoe door het Bestuur van het Departement verzocht, reikte die medailles, onder eene plegtige aanspraak aan de leermeesters, aan de leerlingen en aan de belangstellende aanwezigen, uit aan de verdienstelijke leerlingen *A. van Veen* uit Assen en aan de gebroeders *Harm* en *Klaas Oesel* van de Smilde, waarvan de eerste zich voor het vak van timmeren en de beide laatsten zich voor den scheepsbouw bekwaam maken. Het blijkt meer en meer, dat de ambachtslieden deze school op prijs stellen en dat dezelve uitgebreid nut doet: ruim 30 leerlingen nemen thans deel aan 't onderwijs; het onderwijs in de toegepaste reken-, meet- en stelkunde wordt nu door den heer *Dijkstra* gegeven. Welligt zouden nog een drietal plaatsen kunnen worden gemaakt, zoodat nog een drietal leerlingen, die goed aan de vereischten voldoen, zouden kunnen worden opgenomen; deze gelegenheid kan door belangstellende ouders of voogden worden benuttigd. Wanneer men ambachtslieden met kennis en wetenschap toerust — waarop men vooral in Duitschland zich toelegt — dan eerst kan men de vroegere gilden geheel ontberen, en tot bevordering van die kennis en die wetenschap strekken deze industrie-scholen.

— De 21jarige dienstmeid, die in den nacht van 20 op 21 Julij j.l., door middel van uit- en inwendige braak, een belangrijke diefstal van juwelen, gouden en zilveren voorwerpen, benevens eenig geld, bij den predikant te Donkerbroek heeft gepleegd, heeft hare misdaad bekend. Alle goederen zijn in een blikken trommel uit eene sloot opgehaald. De daderes is door het Hof van Friesland veroordeeld tot twaalf maanden gevangenisstraf, in eenzame opsluiting te ondergaan.

— In de vorige week ontstond in de Picardie bij Coevorden plotseling brand in eene boerenwoning, door een man en vrouw bewoond, die de brandende woning ontvlugten; de vrouw wilde echter nog eenig linnengoed redden, ijlt in het huis en scheurt het kabinet los; in hetzelfde oogenblik stort het brandende dak in; de man vliegt nu daar binnen, om zijne vrouw, zoo mogelijk, te redden; reeds staat de ongelukkige in lichte laaije vlam, zij heeft bereids haar bewustzijn verloren; de man grijpt haar en draagt haar tot op den deel, daar struikelt hij ongelukkig, de gloed bereikt hen, en beiden zouden zijn omgekomen, indien men de ongelukkigen niet gered had; doch de vrouw is den volgenden dag aan hare vreesselijke brandwonden overleden; en voor den man bestaat geene hoop op herstel.

— Op de jaarmarkt, den 6 dezer te Beilen gehouden, waren aangevoerd 412 koeijen, 60 kalveren, 30 Friesche schapen, 2800 Drentsche schapen en 950 varkens; de koeijen golden van f 40-„ tot f 147.50, kalveren van f 14-„ tot f 50-„, Friesche schapen van f 4-„ tot f 10-„, Drentsche van f 1.50 tot f 8-„ en varkens van f 8-„ tot f 40-„. De prijs der koeijen en kalveren was lager als op vorige markten, schapen en varkens willig.

— Wij meenen velen onzer lezers geene ondienst te doen door hen opmerkzaam te maken op de Maansverduistering, die *alleen* van de vier eclipsen, als twee Zons- en twee Maansverduisteringen, welke in dit jaar op de aardbol kunnen gezien worden, bij ons zigtbaar is. Maandag avond, den 13 dezer, zal zij plaats hebben en over haren geheelen duur gezien kunnen worden in Europa en Afrika, het begin ook in eenige deelen van Azie en Nieuw-Holland, het einde in eenige oorden van Amerika. Het begin zal zigtbaar wezen des avonds om 9 uur 43 min., het midden om 11 uur 17 min., en het einde in den nacht van Maandag op Dingsdag, ten 12 uur 51 min. De grootte is zeer nabij 12 duim over de zuidzijde; in haar midden is zij derhalve zoo goed als totaal.

— Men verneemt, dat de heeren *Schuite* en *Wijcherson* te Steenwijk van H.H. Ged. Staten dezer Provincie vergunning hebben gevraagd, om te Schoonoord een koorn- en pelmolen op te rigten.

* **Zuidwolde, 8 Oct.** Wij vernemen, dat de onderwijzer *J. M. Jalving* alhier, in het laatst der vorige week om zijn ontslag verzocht heeft, zoodat de post van onderwijzer ter dezer plaatse spoedig vacant staat te worden.

* **Borger, 7 Oct.** Als iets bijzonders kunnen wij melden, dat in den tuin van *B. Sijbring* alhier een appelboom in vollen bloei staat. — Het zaaijen der winterrogge is alhier afgeloopen; de vroeg gezaaide staat reeds groen, en, in weerwil van het vele regenachtige weder, dat wij in den laatsten tijd gehad hebben, bijzonder goed. De aardappelen vallen over het algemeen zoowel in kwaliteit als kwantiteit bijzonder toe. Ook de veenboer is druk bezig zijne te veld staande boekweit in de schuren te verzamelen; kwantiteit middelmatig.

* **Dalen, 7 Oct.** Algemeen is men hier bezig met den aardappeloogst, die, ware de knol van ziekte verschoond gebleven, bijzonder gunstig zou zijn uitgevallen. Nu is het een goed gewas en zijn de aardappelen grooter van stuk dan in het laatstvorige jaar. Met de veenboekweit schikt het nu sedert een paar dagen met het schoone weder wat op. Men zegt, dat de boekweit dit jaar niet medevalt, en niet meer oplevert dan ¾ des vorigen jaars.

* Door het Bestuur dezer gemeente zijn brandbluschmiddelen aangekocht, bestaande uit eene brandspuit met brandzeilen. Volgens de proef, dien men met de spuit genomen heeft, voldoet zij uitmuntend. De bewerking is netjes en degelijk, en naar den prijs van slechts *f* 250-„, beantwoordt zij volkomen aan het doel. De makers *Elsinga*, bij het Schrant te Leeuwarden, verdienen allen lof, en kan men deze brandspuit-fabrijk aan alle gemeente-besturen gerustelijk aanbevelen.

* **Diever, 8 Oct.** De longziekte heeft zich mede geopenbaard op den stal van *Jan Mulder* alhier, zoodat dezelve nu bij 4 veehouders, allen buren, is heerschende. De veearts *Hubenet* heeft thans in de gemeenten Diever en Dwingelo 149 runderen ingeënt; men ziet met belangstelling de uitkomsten van dit elders zoo aangeprezen voorbehoedmiddel te gemoet.

* **Sleen, 7 Oct.** Z. M. de Koning heeft *f* 200-„ toegekend aan de Israelietische gemeente alhier, tot het bouwen eener synagoge, school en badkamer, welke allen in een gebouw zullen vereenigd zijn, doch onderling afgescheiden; de gezamentlijke gelden, die thans tot bedoeld einde bijeengezameld zijn, bedragen ruim *f* 900-„; tot het geheele gebouw is, volgens de begrooting, ruim *f* 1600-„ benoodigd. Tot hetgeen er nog ontbreekt, zal ieder lid der kerk, die daartoe in staat is, bijdragen; ook zijn de Kerkmeesters voornemens, om zich aan de Provinciale Staten te wenden om een subsidie.

* **Smilde, 9 Oct.** Gisteren avond kwamen eenige jongelui uit Appelscha per snik van de Dwingeloër kermis. Bij de Wittewijksbrug verlieten zij de schuit, maar waren naauwelijks aan wal, of er ontstond tusschen hen en eenige jongens van Smilde een zeer hardnekkig gevecht, 't welk wel geene menschenlevens heeft gekost, maar toch vrij wat builen en plekken heeft nagelaten. Vervolgens moet de knecht uit de *Nieuwe Veenhoop*, die met een bok (klein vaartuig) meubels van de Scheid haalde, in de wijk geworpen en mishandeld zijn. Naar men verneemt, wordt er proces-verbaal van opgemaakt en zijn heden avond eenige getuigen verhoord.

* **Frederiksoord, 9 Oct.** Als eene groote bijzonderheid kan vermeld worden, dat in den tuin van het huis Westerbeek alhier te bezigtigen is een oude appelboom, welke eerst rijpe vruchten gegeven heeft en op dit oogenblik weder in vollen bloei staat. Ook verdient opmerking de sterke groeikracht onder de knollen bij den grondeigenaar *J. Eleveld* in 't naburig Vledder. Twee daarvan zijn gewogen geworden; een woog er $14\frac{1}{2}$ pond, met het loof had dezelve eene zwaarte van 22 ponden. Een tweede woog buiten 't loof 11 ponden, en nog velen waren er onder van buitengewone zwaarte en grootte.

* **Gieten, 9 Oct.** Op de eergisteren alhier gehoudene jaarmarkt waren o. a. aangevoerd 53 ossen, 248 koeijen, 46 kalveren, 102 Friesche schapen, 222 Drentsche schapen en 201 varkens. De ossen werden verkocht voor f 25-„ tot f 90-„, de koeijen voor f 40-„ tot f 120-„, de kalveren voor f 14-„ tot f 50-„, de Friesche schapen voor f 5-„ tot f 15-„, de Drentsche voor f 3-„ tot f 7-„ en de varkens voor f 6-„ tot f 50-„.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

Bij arresten van 6, 9 en 10 dezer zijn *Johannes Timmers* en *Anne Jans van der Wal*, *Franciscus Lambertus Soede* en *Johannes Stockart*, *IJbert Schilt* en *Wilhelmina Hendrika Rennes*, allen kolonisten, schuldig verklaard aan schriftelijke bedreiging met brandstichting van eens anders eigendom, en mitsdien veroordeeld, de eerste tot zeven jaren tuchthuisstraf, de tweede, met toepassing van verschoonende omstandigheden, tot twee jaren correctionele gevangenisstraf, en de vier laatsten ieder tot zes jaren tuchthuisstraf.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

8 Oct. D. Z. te Hoogeveen, wegens verwonding, als niet wettig bewezen, vrijgesproken; — L. K. en P. W. te Drouwen, wegens diefstal bij nacht door meer dan een persoon, op eene plaats die als onbewoond wordt aangemerkt, vrijgesproken, als zijnde niet bewezen: — A. L. te Dalen, wegens het toebrengen van slagen, veroordeeld tot een maand gevangenisstraf en f 8-„ boete.

10 Oct. H. N. te Bareveld, wegens overtreding ter zake van plaatselijke belasting, ontslagen van alle regtsvervolging.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

In UEds. geachte courant van Woensdag l.l. komt o. a. het berigt voor, dat ds. *J. P. Nonhebel*, predikant te Heemse, behalve te Vaassen en te Oosterbierum, ook nog te Scherpenzeel beroepen zoude zijn. Ik moet dat tegenspreken. Scherpenzeel is niet vakant, zoo min de gemeente van dien naam in Vriesland als 't Geldersche Scherpenzeel op de Veluwe. Maar ds *Nonhebel*, de predikant van Heemse, is te Vaassen beroepen, nadat ds. *Talma*, die te Scherpenzeel in Gelderland staat, voor de beroeping aldaar bedankt had. Hieruit mag wel het verkeerde berigt zijn oorsprong ontleenen.

Met deze teregtwijzing in UEds. courant op te nemen, zal UEd. verpligten: *Een voorstander van correctheid.*

Een bezoek op de tentoonstellingen te Amsterdam.

Hoe fraai de vroeger door ons bezochte tentoonstellingen van schilderijen te Amsterdam ook waren, muntte toch die van dit jaar ver boven allen uit. Talrijk waren de voor-

---

Doch niet als hij opgezet of dood is
Daar er in dat geval hoegenaamd geen nood is.

DE HAAN.

Wij zijn het eens met Linnaeus, dat er geen beesten bestaan
Die meer van kippen houden dan een haan,
En het blijkt uit de natuurlijke geschiedenis,
Dat dit eigenlijk de oorsprong onzer hoendereieren is.
Een haan is vervolgens een van die dieren
Die de natuur met hun vederen versieren,
En hij draagt zijn staart.
Net als een geanglizeerd paard.

Konings-liefde.

Toen de Franschen weleer Pruissen ingenomen hadden en de koninklijke familie, die zich met de vlugt had moeten redden, in Memel was, kwam zij meermalen in groot geldsgebrek, zoo dat het wel eens van dien aard was, dat zij zich heel sober moest behelpen en gebrek leed aan de eerste levensbehoeften. In soortgelijke omstandigheden bevond zij zich wederom, toen Abraham Nickel met zijne vrouw zich lieten aandienen. Hij kwam als afgevaardigde van de doopsgezinde gemeente te Culm. De brave man bragt zijn Frederik Wilhelm III een geschenk van drie duizend friedrichs-d'or, terwijl zijne vrouw een pot met boter droeg.

» Uwe getrouwe onderdanen, mijn vorst!" zoo sprak hij, » uit de menniste-gemeente, hebben bespeurd, dat gij in grooten nood verkeert. Dat gaat ons allen zeer ter harte, en daarom hebben wij met de meeste bereidwilligheid iets van het onze voor u afgezonderd. Wij verzoeken u allernederigst, deze kleine gave als een bewijs van liefde en trouw aan te nemen, terwijl wij niet zullen ophouden voor u te bidden."

Daarop reikte de vrouw hare mand met boter aan de koningin over, zeggende: » Ik heb wel eens gehoord, dat onze geliefde koningin wel houdt van lekkere, versche boter, en dat de prinsen en prinsessen gaarne eene boterham met dik boter er op lusten. Deze is heel goed en zindelijk. En daar ze tegenwoordig heel duur en iets raars is, heb ik gedacht gij zoudt ze wel willen hebben. Mevrouw zal de kleine gave toch niet versmaden? Want," vervolgde zij heel eenvoudig, » gij ziet er ook veel te goed en veel te vriendelijk uit. Wat ben ik blijde, dat ik u eens van nabij heb kunnen zien."

De koningin was diep geroerd en stortte tranen. Zij reikte de boerin de hand, deed haar eigen omslagdoek af en sloeg dien de gulhartige vrouw om den hals, zeggende: » Draag dien tot aandenken aan dit oogenblik."

Ook de koning was zeer getroffen door dit teeken van liefde en trouw, gaf bewijs dat hij die som ontvangen had, en vergold later in betere dagen, wat ten dage des kwaads aan hem en de zijnen edels en christelijks verrigt was.

Allerlei.

Een edelman voer in een bootje naar zijn slot. Daar het water nog al hoog ging, vroeg hij den schipper of er ook voorbeelden bestonden, dat menschen door het omslaan van schepen daar verloren waren gegaan. » Neen, nooit," antwoordde de schipper; » mijn broeder is in de vorige week hier verdronken, maar wij hebben hem den volgenden dag weêrom gevonden."

Raadsels en Charades.

VII. Welke grootheid is het, die, als men hem zuiver in 't midden afscheidt, een der deelen evenwel $\frac{1}{7}$ van deszelfs waarde meer bevat, dan de helft van die geheele grootheid.

VIII. Wanneer gij mijn eerste gedeelte bezit, hebt gij ook mijn tweede noodig, en toch is mijn tweede zonder het eerste niet veel waard.

werpen, zoowel op de stedelijke tentoonstelling, als ook op die der Maatschappij Arti et Amicitiae. Op de eerste waren 513 stuks, waaronder 55 uit Dusseldorp, 45 uit Frankrijk, 54 uit Belgie en de overigen uit Nederland, terwijl de meesten op Arti et Amicitiae, enkele uitgezonderd, van Nederlandsche meesters waren; hier bedroeg het getal 253 stuks. Geheele kolommen van dit dagblad zouden vereischt worden, wanneer men er een volledig verslag van wilde geven; daartoe is hier de plaats te beknopt; bovendien verwachten wij dit in de Kunst- en Letterbode van de bekwame hand van den heer *van Westreene*, welks juiste beoordeelingen over de tentoonstelling te Rotterdam wij met de grootste belangstelling en genoegen in dat tijdschrift gelezen hebben. Derhalve bepalen wij ons bij eenige, die naar ons inzien mede van de beste waren. Van de Dusseldorper school bewonderden wij de schoone compositie van den brand, door professor *C. Hübner;* eene uitmuntende, fiks behandelde schilderij, vol van poëzy en handelende beweging. Aan de regterhand van den beschouwer ontwaart hij een huis, waaruit, volgens eene oordeelkundige kunstgreep, hier en daar een enkel klein vlammetje vuur te voorschijn komt, ten blijke, dat het inwendig geheel in brand is, terwijl de geweldige rook naar buiten slaat. Het gezin heeft het huis reeds verlaten; met uitzondering van een klein kind, dat die moeder in haren schrik en verwarring schijnt achtergelaten te hebben. Men kan het binnenste van het huis niet meer verlaten: maar een man, misschien de vader, die van den ladder afkomt, draagt het ongelukkig schepsel op den schouder. De moeder dit ziende, snelt wanhopend met achteruitvliegende haren en uitgespreide armen toe, om het te ontvangen, terwijl twee jongetjes, bezorgd dat de moeder zich te ver zoude wagen, haar bij de kleederen terughouden. Achter deze groep ligt een oud man biddende gebukt op den grond; na r alle waarschijnlijkheid de vader van de moeder van het zoo gered wordende kind. Eenigzints meer achterwaarts ziet men eene tweede groep: eene oude vrouw, misschien de moeder dier ongelukkige vrouw, vouwt de handen uit dankbaarheid, dat zij haar kleinkind gered ziet, terwijl eene achter haar staande jongere dochter de hand op haren schouder legt. Ter zijde, links, ziet men eene menigte toeschouwers, als ook vee en geredde roerende menschen. De hoofdgroep komt donker uit tegen den lichten rook. Het geheel is fiks geschilderd en kan de proef van nabij gezien te worden, doorstaan. — Van den beroemden historieschilder *Lessing* ziet men een groot landschap in het Hartzgebergte; *Lessing* bewijst hier, gelijk vroeger elders door zijn kerkhof, dat hij ook een groot landschapschilder is. Het hoofdzonlicht valt op den middengrond in een dal, waar een stadje ligt, door bergen ingesloten, zoodat het oog voor verstrooijing beveiligd wordt; en het geheel een goed effect maakt. Van *O. Achenbach* en andere Duitsche schilders waren er voortreffelijke landschappen. In een genretafereeltje, in alle opzigten met de grootste naauwkeurigheid en uitvoerigheid, men kan zeggen op *van der Werfs* manier uitgewerkt, is het pronkjuweeltje van de tentoonstelling in dit jaar; 't is van *Meijer* van Bremen. Eene moeder zit te schilderen, terwijl eene jonge dame met een kindje binnen komt; zij ziet over den schouder, zeggende: »zoo! wordt gij dan eindelijk wakker?" — Professor *John* te Dusseldorp zond zijne: Diana in het bad, omringd door drie nymphen, met anatomische kennis geteekend en liefelijk geschilderd. Nog meer onder de Dusseldorper schilderijen verdienen allen lof. — Van Fransche meesters munt *Decamps*, Turksche school uit: eene sombere schilderij; het licht komt door een valraam en vertoont zich aan den wand; zoo trekt dit stuk de aandacht niet, en hiernaar te oordeelen verwondert men zich, dat de schilder in Frankrijk een' zoo grooten naam heeft. Van den beroemden *Gudin* bewondert men drie colossale meesterlijk stout geschilderde zeestukken. Op het eene ziet men het linieschip *de Austerlitz* in de Oostzee; het trotsche gevaarte zweeft over de door eene wolk beschaduwde golvende baren met eene vastheid daarheen, gelijk een adelaar, die de wolken klieft en voor niets bevreesd is. Eene andere schilderij, een storm bij ondergaande zon, toont eene donkere stormachtige lucht en woedende baren, en links eene rots met een doorzigt, terwijl de zon, den horizon genaderd, den rooden schijn over de zee naar den voorgrond werpt, 't welk een voortreffelijk effect maakt. Even keurig, maar vriendelijker is het derde tafereel: het gezigt op Constantinopel bij morgenstond. Hier is de natuur in rust; de zon verspreidt haar licht liefelijk over het geheele tafereel. *Gudins* penseel paart eene bewonderenswaardige stoutheid met vastheid van hand, zoodat iedere penseeltrek terstond zijn doel treft. — Van *Ary Scheffer* was er Magdalena onder 't Kruis; een stuk, 't welk ieders roeping is door de gravure van *Taurel*. — Van *Benouville*, Mr. *Rosa Bonheur*, *Verlat* en meer andere Franschen waren er voortreffelijke schilderijen. — Van de Belgen spanden *Gallaits* portretten de kroon. Een mansportret, een vriend van hem voorstellende, en een damesportret, men zegt zijne vrouw, zijn zoo keurig geschilderd en de verschillende tinten zoo teer en zacht in elkander gewerkt, alsof het eene kleur is; eene volledige harmonie. Een ander mansportret, het gezigt in profiel, zit met eene witte jas in een lanteuil, half met den rug naar den aanschouwer gekeerd, tegen een helderen grond, zoodat het bruinachtig koloriet zeer krachtig uitkomt. Hieraan sluiten zich *Pienemans* portretten van Z. K. H. den Prins van Oranje en een Nederlandsch hoofdofficier, alsook een liefelijk jonge damesportretje, alle *Pienemans* waardig geschilderd; ook verdient *de Bloemes* portret van een Nederlandsch generaal allen lof. — Van *van Schendel* uit Brussel waren er twee voortreffelijke schilderijen: een fakkel- en een kaarslicht, den meester volkomen waardig. Van dit genre waren er ook van *Kiers* en *Kerremans*. — Van de zeestukken der Nederlanders muntten *L. Meijer* en *Koekkoek* uit; behalve deze waren er meer verdienstelijke zeestukken. De landschappen werden waardig vertegenwoordigd door *Lieste* te Haarlem, *Koekkoek* te Kleef, *Roth* en vooral ook door *J. J. van der Maaten* te 's Gravenhage: het gezigt op den grooten vijver in het bosch te 's Gravenhage. Het voor dit bosch langs loopende water is zoo transparent geschilderd, dat men gelooft diep onder dat op het water drijvende groen naar beneden te kunnen zien; zoodoende verwekt het gezigt eene illusie, gelijk de graauwtjes van *J. de Witt*. Eene menigte heerlijke stukken zouden wij nog kunnen opnoemen; één mogen wij echter niet stilzwijgend voorbijgaan, nl. de schoone gravure van *de Keyzer* naar den schuttersmaaltijd van *van der Helst*. De verschillende karakters der hoofden zijn getrouw teruggegeven en het geheel is met zorg behandeld. Behalve deze, waren er ook gravures van *Taurel*. *(Vervolg hierna.)*

ADVERTENTIEN.

Mijne geliefde echtgenoot LUBBERTHA MATTHIA SCHUKKING beviel heden, door Gods goedheid, zeer voorspoedig van een' welgeschapen Zoon.

Assen den 6 October 1856.

L. OLDENHUIS GRATAMA.

Eenige kennisgeving.

Na eene kortstondige doch hevige ziekte, overleed heden in den vroegen morgen, ten huize van zijnen Behuwd-zoon E. VAN BOLHUIS, tot diepe droefheid van zijne kinderen en betrekkingen, onze veel geliefde vader en Behuwd-vader, de WelEerw. Zeergel. Heer J. MEIJER, in den ouderdom van 67 jaren en 4 maanden. Sedert twee jaren Emer. Pred. van de Herv. Gem. te Midwolde en de Leek.

Tolbert den 8 Oct. 1856.

Namens mijne Broeders en Zusters,
A. MAAGH MEIJER.

Het ARMBESTUUR der R. K. Gemeente alhier is voornemens, op WOENSDAG den 15 October, de gewone driemaandelijksche COLLECTE te houden.

Assen den 10 October 1856. *Namens het Armbestuur*, M. MICHELS.

De DIRECTEUR van het Postkantoor Assen, heeft de eer te berigten, dat ten gevolge VERVROEGD VERTREK der BOOT uit Amsterdam, de brievenbus voor Groningen, Oost- en West-Friesland, Hannover en hetgeen over die route loopt, zal worden geligt aan het kantoor te 8 uur 45 m. en aan het Stadhuis ten 8 uur 30 m. 's avonds.

Assen den 9 October 1856.

H. S. GRATAMA.

VERGADERING

der Provinciale COMMISSIE van Geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe, op WOENSDAG, 12 November e.k. Zij, die dan in eenigen tak der Geneeskunst wenschen geëxamineerd te worden, vervoegen zich, acht dagen te voren, in persoon of vrachtvrij per brief, met de noodige bewijsstukken, bij den president der commissie, den heer Dr. P. HOFSTEDE CRULL te Meppel.

Assen, 10 October 1856. In naam der Commissie voornd., D. COHEN, *Lid en Secretaris.*

J. KARSTEN,

te Assen, vraagt tegen 1 November e.k. een' **ONDERMEESTER** van den **derden of vierden** rang

---

Bij H. B. BAKKER te *KLOOSTERVEEN*, op de hoek van de Norgervaart, is komen AANLOOPEN; **Een roodbonte PINK**. De EIGENAAR kan dezelve terugbekomen tegen betaling van het Voerloon en de Advertentie-kosten.

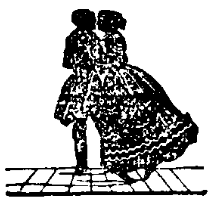

BAL.

Te **SMILDE**, op *WOENSDAG* den 22 October in de Zaal van den logementhouder H. RONNER.

Entrée voor HEER en DAME **40 Cts.**

Aanvang 's avonds 7 uur.

VEEMARKTEN TE WOLVEGA.

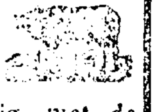

Het GEMEENTE-BESTUUR van West-stellingwerf brengt door deze ter algemeene kennis, dat voortaan ter vervanging der tot dusverre bestaande, in het dorp WOLVEGA, gelijktijdig met de **WEEKMARKT** aldaar, **VEEMARKTEN** zullen worden gehouden op eiken,

laatsten Woensdag in de maand October,
eersten „ „ „ „ November,
laatsten „ „ „ „ April, en
eersten „ „ „ „ Mei.

Wolvega den 4 October 1856.

De Burgemeester,
J. SICKENGA.
De Secretaris,
METZLAR.

BIJ GESLOTEN BRIEFJES TE HUUR, voor den tijd van 3 of 5 jaren.

EENE ZATHE EN LANDEN,

met **HUIZINGE, SCHUUR, BOUW-, WEIDE-, HOOILANDEN en HEIDEVELD**, staande en gelegen te en onder Oosterwolde. *Ten Hoor* genaamd, om te aanvaarden Sint Petri, 12 Mei en Sint Jakobi 1857.

Waarvan de Conditien ter lezing liggen, en de Briefjes moeten ingeleverd zijn, voor den 1e November 1856, ten huize van den verhuurder J. L. KOOPMANS, in de Poel te Oosterwolde.

Jonkheer Mr. H. J. L. VAN DER WIJCK te Assen, is voornemens op **Woensdag** den 15 October aanstaande, des avonds te zes uur, in de Zaal van J. B. SCHUT te Assen, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris PUBLIEK TE VERHUREN bij PERCEELEN voor den tijd van **drie jaren**, de zoogenaamde

DUIVEKAMP,

gelegen aan den Rolderweg te Assen, en voorts zonder **nadere palmslag**, PUBLIEK TE VEILEN:

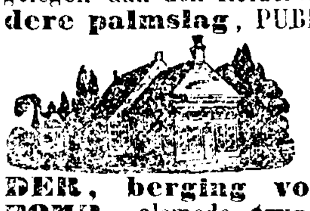

Eene HEEREN BEHUIZINGE, voorzien van **zes beneden en twee BOVENKAMERS, KEUKEN, WASCHKAMER, KELDER, ZOLDER, berging voor brand, REGENBAK en POMP**, alsmede **twee daarachtergelegene TUINEN en een stuk GROENLAND**, alles staande en gelegen te Assen aan den Cingel, zijnde de **HEERENBEHUIZINGE** DADELIJK, en de **TUINEN** met de **GROND** op 1sten November aanstaande aanvaarbaar, kunnende tegen afgifte van EERSTE HIJPOTHEEK de **helft** der koopschat over het gekochte gehouden worden.

Notaris H. H. VAN LIER.

UITGESTELD,

TOT NADERE BEKENDMAKING.

De **VERHURING van het COMPAGNONS-LOGEMENT** te *APPELSCHA*, op den 15 October aanst. door de Notarissen ATTEMA en TADEMA voorgenomen, zal alsdan GEEN PLAATS HEBBEN, en evenals de gelijktijdig geannonceerde VERKOOP, eenige dagen worden UITGESTELD. — Ook de VERKOOP voor de Christ. Afgesch. gemeente UITGESTELD.

PUBLIEKE VERHURING,

ten huize van GEESJE WARMELS aan het Noordsche schut te Hoogeveen, op DINGSDAG den 14 October 1856, des voormiddags ten elf ure, van:

Ruim 600 akkers BOEKWEITVEEN, op Borken Brockveen, gemeente Westerbork, in den Wijngaard en het Mekelmeerscheveen, tusschen de Hoofdraai en de Geeserscheiding, en eenige **DITO PERCEELEN** ten westen van de Hoofdraai aan het zand, — ten verzoeke van — en toebehoorende aan — den heer A. DE WILDE VAN PIJNENBURG en Compagnie.

Gedurende de beide laatste dagen vóór de VERHURING geschiedt aanwijs op het Veen zelve.

Westerbork, 10 October 1856.

Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

De Notaris Mr. W. O. SERVATIUS te Dwingelo zal, ten verzoeke van de erven van wijlen den heer P. B. PRINS te Meppel, op WOENSDAG den 22 October 1856, des morgens om 11 uren te beginnen, ten huize van de erven THALEN te Dwingelo, publiek bij inzate VEILEN:

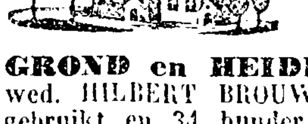

Eene **BOERENPLAATS**, staande en gelegen in het Westeinde te Dwingelo, uit **HUIS en ERF, HOOI-, WEI- en BOUWLAND, BOSCHGROND en HEIDEVELD** bestaande, thans door de wed. HILBERT BROUWER in huur wordende bewoond en gebruikt en 34 bunder, 62 roeden en 26 ellen groot; benevens vijf **WEIDEN** in het Boer-stroovledder, ⅓ in de achterste **WEIDEN** en zekere **AANDEELEN** in de Oude-husse en het Dwingeloër-zand.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten, dat op MAANDAG den 20 October eerstkomende des avonds te zeven ure, in het Gemeentehuis bij enkele INSCHRIJVING zal worden **AANBESTEED de levering aan de Gemeente:**

1. Van ongeveer **elf dagwerken STEEKTURF**, ten dienste van het Gemeentehuis en de lagere scholen te Assen en Kloosterveen, voor den aanstaanden winter.
2. Van de **PATENT- en RAAPOLIE** benevens de **LAMPEKOUSJES** en **KAARSEN**, gedurende 1857, benoodigd tot de verlichting van het Gemeentehuis en die der straten.

De voorwaarden liggen ter Secretarie ter inzage.

Assen den 22 September 1856.

De Burgemeester,
H. J. OOSTING.
De Secretaris,
KIJMMELL.

De Nederlandsche Maatschappij VAN BRANDVERZEKERING TE TIEL

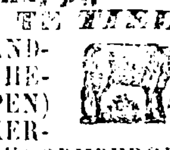

WAARBORGT TEGEN BRANDSCHADE, (HET VUUR DES HEMELS DAARONDER BEGREPEN) allerhande **GEBOUWEN**, KERKEN, HUIZEN, SCHUREN, STALLEN, KOORNBERGEN, MOLENS enz., alsmede alle soorten van KOOPMANSGOEDEREN, MEUBELEN, OOGST en VEE.

De **Brandschaden** worden niet onderling door de VERZEKERDEN maar uit de FONDSEN der MAATSCHAPPIJ, (waarvan het kapitaal, behalve de reservekas, **f 500.000** bedraagt) VERGOED. De **Assurantie premien** (zonder betaling van inleggelden) zijn in het algemeen minder dan bij andere in ons Rijk geaccrediteerde Maatschappijen.

In het laatstvorige jaar heeft deze Maatschappij alleen aan nieuwe bijgekomen posten verzekerd een **kapitaal** van **32 millioen Gulden**.

Inlichtingen en Premie-tarieven zijn te bekomen bij C. G. BREMER te Assen, Hoofd-Agent voor de Provincie Drenthe.

REVALENTA.

De Revalenta heeft den Heer CHABANON, Notaris te Clermont-Ferrand, genezen van ingewortelde verstoppingen. — Den Heer FACKELDEY, te Zutphen, van verouderde maagkramp. — Eenen Heer te Middelburg (berigt van Jufvrouw FROMBERG) heeft zij eene goede gezondheid en levenslust geschonken. — Dr. WIEGERT te Bingen, genas zij van eene geheele vermagering en verval van krachten. — JOHN DIXON, in Sunderland, heeft een vriend die aan maagkanker leed en zelfs de medicijnen niet meer verdragen kon, het leven er mede gered. — De Heer EDW. CORBETT, Sanitary-Officier te Manchester, heeft zijne oude moeder, die zeer aan maagpijn en verval van krachten leed, er mede genezen. — Den Heer ANTON HORODITKY te Krogulec in Gallicie, genas zij van aambeijen, die hem lang en hevig plaagden.

Maagkramp, zuur, maagpijn, opgezetheid, hartwater, galen zenuwziekten en eene menigte andere ongesteldheden, die door slechte spijsvertering ontstaan, worden door **DU BARRY'S REVALENTA** genezen. **Zij geneest in den grond de ontstemde organen en herstelt de natuurlijke werking. Het is een voedingsmiddel, dat ontbijt, tusschenuurte, middagmaal en avondeten vervangt, naar verkiezing van den gebruiker en dikwijls goedkooper is dan andere spijzen. Men bereidt ze op verschillende wijzen.**

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Meppel, A. JEULEN.
Hoogeveen, JAN VAN DER WOLDE Jr.
Gordijk, S. G. ZWART.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 3—10 Oct. Bev. M. H. Hilbrands geb. Stoker, van z.; J. J. Meijer geb. Nies, van d. — Overl. A. K. Stenema, wed., vrl., bijna 80 j. Voorts is aangegeven een levenloos kind van het manl. gesl. van A. Grosman geb. van der Werf.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 10 October.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	f 13.50	Boekweit, zand	60	N.pd.	f 6.65
„ N. Oml.	68	„	„ 11.35	„ „	62	„ „	7.15
dito.	70	„	„ 12.10	„ veen	64	„ „	0.00
„ „ Old.	66	„	„ 10.35	„ „	66	„ „	0.00
„ „ „	70	„	„ 11.85	Paardeboonen..	f	5.50	à 7.50
Rogge, N. Inl.	62	„	„ 7.40	Groene Erwten.	„	00.00	à 00.00
„ „ „	64	„	„ 8.00	Graauwe „	„	00.00	à 00.00
„ „ „	66	„	„ 8.60	Koolzaad . . .	f	12.00	à 15.75
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.05	Gort, grove .	„	10.75	à 11.50
„ „	42	„	„ 4.25	Gort, parel ,	„	13.50	à 16.00
„ Voer	36	„	„ 3.50	Olie, raap per vat		48.50	à 00.00
„ „	40	„	„ 3.90	Raapkoeken.			à —.—
„ Zwarte	36	„	„ 3.55	Lijnkoeken		—.—	à —.—
„ „	38	„	„ 3.75	Boter ¼ ton. . . .		—.—	à —.—
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.45	Boter ⅛ „			à —.—
„ „ „	56	„	„ 6.85				
„ „ zomer	56	„	„ 6.40				
„ „ knob.	60	„	„ 7.25				

Tarwe met weinig handel iets lager. Rogge met trage koopers. Boekweit prijshoudend. Winter en Knobbe Garst door schaarschheid ruim vorige prijzen besteed. Haver met weinig aanvoer en geringe handel meest als voren. Boonen slap. Gort stil. Koolzaad weinig begeerd.

ASSEN, 9 October. W.-Rogge f 8.25 tot f 8.80. — Zand-Boekweit f 6.90 a f 7.50. — Veenboekweit f 7,00 tot f 8,00. — Haver f 0,00 tot f 0,00. — Ruigwitte Aardappelen f 1,60 tot f 1,70; roode Venlosche dito van f 1,50 tot f 1.75. — Hooi f 00,00 tot f 00,00. — Stroo f 9,00 tot f 0,00. — Roode kool f 4.00. — Witte dito f 3.00. — Eijeren de 100 stuks f 2.50. — Grasboter f 0,95 tot f $0,97^5$. — Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0,62.

COEVORDEN, 6 Oct. Rogge *f* 8.50. Boekweit *f* 8.25. Boter *f* 0.90.

HOOGEVEEN, 7 Oct. Rogge hoogste f 8.80, laagste f 8,25. Boekweit hoogste *f* 8.40 laagste f 8.30. Haver *f* 3.80. Honig per ℔ *f* 0.00. Boter het N. ℔ *f* 1.00. Roggebrood de 6 Ned. ℔ f 0.59.

MEPPEL, 9 Oct. Rogge f 7,75 a f 8,50 Boekweit f 7,00 a f 8,50. Boter $1\frac{1}{2}$ N. ℔ f 1,55 a f 1,75. Boter per $\frac{1}{8}$ vat f 21,50 a f 24,00.

WOLVEGA, 8 Oct. Rogge f 8.50 tot f 8.60; aangevoerd 27 mud. — Boekweit van f 7.30 tot f 8.35; aangevoerd 255 mud. — Boter f 47.50; aanvoer 114 ¼ en 42 ⅛ tonnen. — Vriesche Aardappelen f 2.80 het mud.

AMSTERDAM, 8 Oct. TARWE bij kleinigheden, Rijn lager, andere soorten als voren; 125 ℔ bonte Poolsche f 460; 128 ℔ witbonte f 535; 129 ℔ nieuwe Rijn f 430; 158/2 ℔ nieuwe Bovenl. Ris f 436; 133 ℔ Kubanka f 380, 382. — ROGGE met eenigen handel ter consumtie, Amerikaansche op levering lager; 120 ℔ Amerik. f 270 op levering; 123 ℔ Donau f 275; 118, 120 ℔ Archangel f 250, 256; 119 ℔ dito f 253; 144/2 ℔ nieuwe Inlandsche f 275. — GARST f 3 hooger; 98 ℔ nieuwe Vriesche Winter f 206. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend; 118 ℔ jarige nieuwe Rijn f 276. — KOOLZAAD dadelijk onveranderd; gering Friesch in veiling f 330; Deensch £ $78\frac{1}{4}$; op levering in het Voorjaar hooger betaald, Najaar lager afgegeven, op 9 v. Olie in Oct. en Nov. £ $86\frac{1}{2}$, Maart £ 86; April £ 84. — LIJNZAAD prijshoudend; 108 ℔ Petersburger f 325, 107 ℔ Archangel f 325. — RAAPOLIE dadelijk stil, op termijn niet williger, op 6w. f $50\frac{1}{4}$; Vliegend f 50; 1o. Nov. f $50\frac{1}{4}$, $49\frac{5}{8}$, $49\frac{3}{4}$, Dec. f 50, $49\frac{1}{2}$, $49\frac{5}{8}$; Mei f $47\frac{3}{4}$, f $47\frac{1}{2}$, 47. — LIJNOLIE minder gevraagd; op 6w. f $42\frac{3}{4}$; Vliegend f $41\frac{1}{2}$; 1o. Nov. f $40\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$; Dec. f 39. — HENNEPOLIE op 6w. f $46\frac{1}{4}$; Vliegend f 45. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 94 a 97. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f $9\frac{1}{2}$ a f 14.

SCHIEDAM, 8 Oct. MOUTWIJN f $24\frac{1}{4}$ per vat contant met veel handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f $29\frac{1}{4}$ a f $29\frac{3}{4}$ per vat contant.

230ste **STAATS-LOTERIJ.** VIJFDE KLASSE.

9de Lijst. Nos. 1367 en 17045 ieder f 1000. No. 18936 f 400. No. 4681 f 200. Nos. 51, 435, 2662, 3221, 7247, 7421, 7859, 8312, 8354, 8916, 12662, 16444, 19584 en 19964 ieder f 100. — 10 Lijst. Nos. 4294 en 17826 ieder f 1500. No. 19522 f 1000. Nos. 6847 en 6963 ieder f 400. Nos. 7406 en 15344 ieder f 200. Nos. 6841, 7289, 8022, 9543, 13024, 14191, 14317, 18261 en 18325 ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 9 October 1856.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	$62\frac{9}{16}$	*Polen*. Oblig.	4	pct	$77\frac{3}{4}$
„ „	3	„	$74\frac{1}{2}$	*Spanje*. Oblig.	1¼	„	$23\frac{13}{16}$
„ „	4	„	$93\frac{1}{2}$	Obligatiën	3	„	42
Amort. Synd.	3½	„	$89\frac{3}{4}$	Binnenl.	3	„	$37\frac{15}{16}$
Handelm.	4½	„	$131\frac{1}{2}$	Amortisable			
O.I. Leening	4	„		Bowijs. Coup.			
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	79
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	103	„ Metal.	5	„	$73\frac{11}{16}$
Dito 1828/29	5	„	$102\frac{1}{4}$	„ „ N.	5	„	$83\frac{1}{4}$
Dito 1831/33	5	„	92	„ „	2½	„	$38\frac{3}{8}$
Dito 1840	4	„	$84\frac{7}{8}$	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Cert. Stieglitz	4	„	$84\frac{1}{4}$	Rothschild	2½	„	
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	$44\frac{1}{8}$
Cert. van dito	6	„	$63\frac{1}{4}$	„	4		
				Amerika Bank-Act.			

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.